

ČASOPIS

Keltoviny

48. číslo 27. června

Krásný den Vám přeji.

Možná se budete ptát sami sebe, proč máme na titulní straně kata. A dokonce kata Mydláře. Protože se nám do časopisu nevešel větší článek o popravě 27 českých pánů (kterých bylo 28 a většina nebyla páni) na Staroměstském náměstí v Praze 21. června 1621, tak jsme si dovolili alespoň připomenout tuto událost přímo na titulní straně 😊 Doufám, že se líbí...

Jinak se nám „kola“ kultury už pomalu opět rozjíždí naplno a čeká nás nabitě léto řadou menších, a doufejme i větších, kulturních akcí. My jsme již museli další přísun akcí zrušit, neboť máme kalendář plný. Minimálně tedy ten na letní sezónu...

A kde nás například uvidíte?

3. července	Vítání léta	Statek Sněhurka ČB
10. července	25. středověké bitva	Kolín
17. července	Historické slavnosti J. Krčína	Třeboň
31. července	Bitva na Winterbergu	Vimperk
14. srpna	Jemnická bitva	Jemnice
22. srpna	Hradní slavnosti	Hrad Polná

O to „těžší“ je pro nás časopis připravovat, když každý víkend jsme na nějaké akci. Ale my to děláme rádi, protože chceme 😊. Naštěstí máme skvělý tým spolupracovníků, který připravil své příspěvky a my je mohli složit do dalšího čísla časopisu.

Užijte si všichni léta. Ať už na akcích, kde budeme i my, anebo na jakýkoliv dalších. Vystupující umělci tu podporu potřebují.

Šéfredaktor Martin Štulla

2	OBSAH, slovo úvodem	27	FEJETONY VÁŽNĚ NEVÁŽNĚ
3	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ		<i>Pohádka o nenávisti</i>
	<i>Historie</i>	28	INFORMAČNÍ SPEKTRUM
	<i>Ovládání honáckého biče 3</i>		<i>Indiana Jones – s bičem i bez</i>
6	VZPOMÍNÁME	29	KALENDÁŘ SPISOVATELKY
	<i>Libuše Šafránková</i>		<i>Moje čarodějnice 3</i>
6	ČTENÁŘSKÝ DENÍK	32	TOVÁRNÍKŮV BLOG
	<i>Lucemburská pentalogie 1. díl</i>		<i>Knihy Pouliční vystoupení</i>
8	OD HRADU KE HRADU	33	OKÉNKO K SOUSEDŮM
	<i>Záchody ve středověku</i>		<i>Všetko zlé je na něco dobré</i>
9	DENÍK JEDNÉ OBYČJNÉ MÁMY	36	HISTORIE
	<i>Část třetí</i>		<i>Škoda Motorsport</i>
10	STALO SE NA STATKU SNĚHURKA	37	MEZI POHÁDKAMI
	<i>Pozvánka – Vítání léta</i>		<i>Jak se sluníčku nechtělo spát</i>
11	ČESKÁ NEJ...	39	INFORMAČNÍ SPEKTRUM
	<i>Pošesté</i>		<i>Únava a syndrom vyhoření</i>
12	FIRMA S TRADICÍ	40	KAMENICKÁ HUŤ
	<i>Údolí plechových hraček</i>		<i>Kamenická pohádka</i>
13	PŘÍBĚHY PLNÉ FANTASIE	45	PŘEDSTAVUJEME
	<i>Poslední den na Zemi, 2. díl</i>		<i>Rytíři Koruny České</i>
16	ZE ŽIVOTA	45	CO, KDY, KDE, JAK...
	<i>Bobrášek</i>		<i>Výstava 1620: Cesta na Horu</i>
17	INFORMAČNÍ SPEKTRUM	46	INFORMAČNÍ SPEKTRUM
	<i>Voják Švejk? Zde...</i>		<i>Černé hokejové září 2011</i>
18	JEŇOULE A LAĎOULE	47	KOMIKS ZOMBÍK
	<i>Učedník na zaškolenou</i>		7–9
21	PROKLETÍ POCESTNÉHO	48	TIRÁŽ
	<i>15. část</i>		<i>aneb kdo nám píše...</i>
24	BEZPEČNÉ CESTY		
	<i>Jízda na dálnici v protisměru</i>		
	<i>Předjíždění zprava</i>		
26	CESTOVÁNÍ		
	<i>Muzeum lidových staveb v Kouřimi</i>		

Biče, všude kam se podíváš

Historie

3. díl

Článek připravil Martin Štulla,
odborná spolupráce Jaroslav „RIKI“ Kráčmera a Jindřich „ZORRO“ Zobl
informace čerpány z různých zdrojů v průběhu mnoha let

V minulém díle jsme si „řekli“ něco málo o tom, jak bič vypadá a jaké jsou jeho typy. Představili jsme i jednoho ze zakladatelů bičářské školy u nás v ČR. A také jsme Vám ukázali několik triků s bičem. Dnes se trochu podíváme na to, co víme o historii používání biče. Mnoho informací o ní nemáme, ale podělíme se o to, co jsme za ty roky našli či se dozvěděli po internetu a z vyprávění...

První biče vznikaly již v neolitu a sloužily k lovu a chovu zvířat. V starověku se bič začal využívat i jako nástroj určený k trestání, a posléze i mučení lidí. Římské mozaiky a majolika datované asi na 2. a 3. století n. l. ukazují nástroje, který se jeví jako biče velmi podobné býkovci. Bičování, tedy používání biče, je často spojováno s Římany a jinými starověkými kulturami. Vzhledem k tomu, že stejné základní provedení nástroje je znázorněno v několika primárních zdrojích, zdá se pravděpodobné, že nejde o náhodné zobrazení. Že jde spíše o stylistické zobrazení biče v současné době používaného zcela stejně jako v době, kdy tyto výrobky byly vyrobeny. Svatý Ananiáš z Damašku, snad jeden ze 72 učedníků Páně, byl roku 40 v Eleutheropolisu zbit býkovci a ukamenován.

V době středověku se bič mimo zemědělství (kočáry, povozy) prosadil především v námořnictví, kde právě pomocí biče nutili dozorcí galejníky k vyšším výkonům. Dále se pomocí biče vyslychali zločinci. Bič využívali i kejklíři k pobavení obecnictva například k trefování růží...

U feudálních vojsk v rámci vojenské samosprávy byli provinilci od pozdního středověku trestáni svými spolubojovníky, což se později změnilo v rituální povinnost spolubojovníků podřízenou rozhodnutí majitele, nebo velitele jednotky nebo zástupce státní moci. Z 18. a 19. století je jako trest doložena tzv. „ulička“.

V době, kdy byl dobytek zazimovaný, se práskalo i pro zábavu o různých svátcích, ale zároveň ho používali i na magické úkony. V 19. století patřila k mikulášským průvodům i smrt (smrtička), v bílé plachtě s kosou, žid, laufr ověšený zvonky a pentličkami, který běžel vpředu a praskáním biče oznamoval příchod Mikuláše. Laufr chodil i v masopustním průvodu nebo se při Svatojakubské noci práskalo na vsi, aby se odehnaly čarodějnice aj...

Když se podíváme do zahraničí, tak například v Maďarsku se dodnes udržela tradice Silvestrovského práskání bičem přetrvávající již po staletí. Je známo, že 31. prosince 1559 zahnali pomocí práskání bičů a zvonění zvonů Maďaři tehdejší tureckou armádu. Jednou ročně, týden před masopustní nedělí, se setkávají aktivní "práskači bičem" z Bavorska a Salcburku, aby se věnovali svému nejmilejšímu koníčku, Aperschnalzen. Bičem tak vyhánjí zimu z oblasti, osvobozují ji od sněhu.

A nakonec bych zmínil pohádkové prostředí s čerty. Prakticky v každé pohádce, kde se objeví čert, je zároveň i bič. Tedy hlavně v ruce Lucifera jako nástroj moci a nadřazenosti.

mírně doprava a rukojeť opíše vertikální kružnici před tělem (**obr. 24**). Když se konec biče dostane do horizontální polohy, prudce dokončíme pohyb doprava. Práská vlevo. Ostatní prásky jsou analogické a to i v opačném směru.

obr. 24

11. Elstner

Bič je natažen za zády a švihem veden horem, vedle ramene dopředu (**obr. 25**). Přitom je rukojeť držena mírně šikmo (**obr. 26**), abychom se nešvihli a pohyb je dokončen namířením a sklopením zápěstí. Práská vpředu.

obr. 25

obr. 26

12. Vertikála

Bič je natažen za zády, pomalu ho vytáhneme kolmo nahoru (rukojeť směřuje k zemi) a když je v polovině své délky, rychlým pohybem jej podsekne kolmo dolů (**obr. 27**). Zápěstí je uvolněné. Práská nahoře.

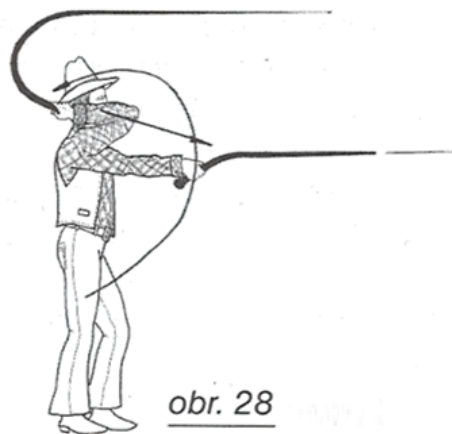
obr. 27

13. Horizontála

Bič je natažen za zády, na jeho vytažení vpřed vynaložíme minimum síly tak, aby se jeho konec dostal do vodorovné polohy se zemí a tehdy ho na úrovni ramene (**obr. 28**), podsekne směrem dopředu. Práská vzadu.

obr. 28

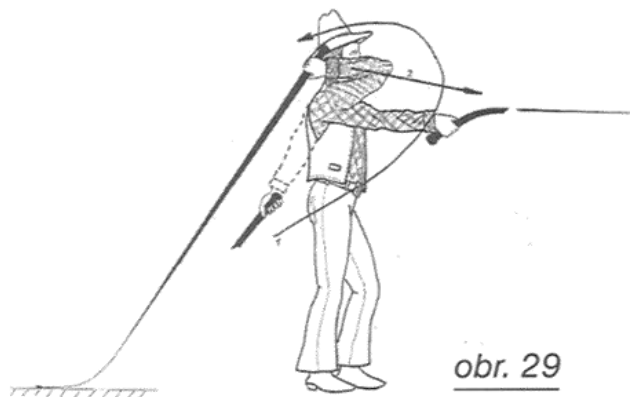

Od jara do podzimu, trénuje kolektiv
okolo Jindřicha Zobla
jednou týdně s biči ve Stromovce
za Kauflandem v Č. Budějovicích.
Přijďte se podívat.
Více informací u výše jmenovaného.

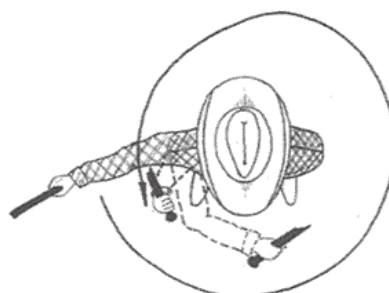
14. Kladivo

Bič z polohy za zády vedeme po vertikální kružnici dopředu, nad hlavu a za sebe. V momentě, kdy se dotkne vzadu země (**obr. 29**), ruka napřážená u ramene učiní pohyb vpřed (**obr.29**). Nejdříve jde loket, pak předloktí a nakonec sklopíme zápěstí a vedeme bič do výchozí polohy. Práská vpředu.

15. Rakušák

Bičem točíme nad hlavou doleva a když je jeho konec nad pravým ramenem (**obr. 30**), vedeme pravý loket k levému rameni těsně u těla. Zápěstí je ve výši brady a pak sekneme rukou podél těla dolů. Tzn., že zápěstí jde obloukem od brady k pravé kyčli (**obr. 31**) a ruka pokračuje do strany. Práská u levého ramene.

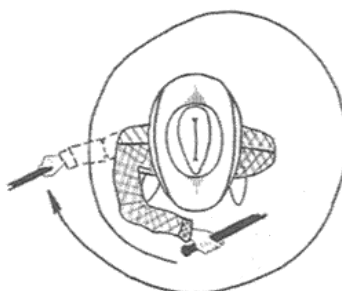
obr. 30

obr. 31

16. Přední žabka

Bičem točíme nad hlavou doprava (**obr. 32**) a když je jeho konec nad levým ramenem, učiníme rukou pohyb před tělem jako se hází placákem žabka na vodu (**obr. 33**). Práská u pravého ramene.

obr. 32

obr. 33

17. Zadní žabka

Bič z polohy před sebou, natažený rovnoběžně s pravým bokem, vedeme hřbetem ruky dozadu, po kružnici nahoru a když začíná padat konec biče z vrcholu této kružnice, učiníme zpětný pohyb podobný písmeni S na pravé straně těla (**obr. 34**). Práská vzadu.

obr. 34

VZPOMÍNÁME

Libuše Šafránková (7. června 1953 Brno – 9. června 2021 Praha)

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z internetových stránek wikipedia.org

Zemřela legendární Popelka. V naší republice nenajdeme nikoho, kdo by ji neznal. A nejen v naší republice.

Libuše Šafránková byla česká filmová, televizní a divadelní herečka, manželka herce Josefa Abrháma a starší sestra herečky Miroslavy Šafránkové. Jednalo se o herečku, pro niž byl charakteristický jemný dívčí vzhled i kultivovaný herecký projev. V roce 2008 vyhrála anketu České televize „Hvězda mého srdce“ o nejoblíbenějšího herce a herečku. V roce 2015 jí byla udělena prezidentem republiky medaile Za zásluhy I. stupně.

Jen krátký výčet filmů, kde jsme ji mohli vidět:

Tři oříšky pro Popelku, Můj brácha má prima bráchu, Babička, Jak utopit dr. Mráčka aneb konec vodníků v Čechách, Micimutr, Princ a Večernice, Slavnosti sněženek, Vrchní, prchni, Třetí princ, Vesničko má středisková, Obecná škola, Kolja, Gympl s (r)učením omezeným...

Čtenářský deník

Článek napsala a připravila Katka Hrabáková

AHOJ, všechny vás zdravím, vítejte v mé nové rubrice Čtenářský deník. Bude to takové malé knižní okénko. Já jsem si knihy zamilovala už jako dítě, to asi díky mojí mamince, která je knihomol do dneška.

Můj první příspěvek bude o knize s názvem Karel IV. – Tajný deník I. díl, tato kniha je prvním dílem ze série Lucemburské pentalogie. Tuhle středověkou pentalogii jsem si vybrala proto, protože sem si již před pár lety oblíbila období středověku a zajímalo mě, jak v téhle době lidé žili, jak šlechta na hradech, tak i obyčejní lidé v podhradí. Lucemburská pentalogie je mi blízká i z toho důvodu, že mám ráda postavu našeho největšího a neznámějšího panovníka Karla IV.

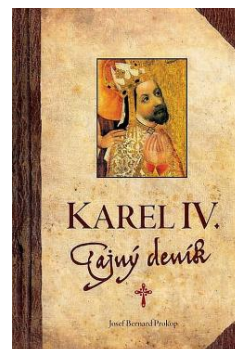
Nevím, zda jste si toho všimli, ale letos je to už 705 let od narození krále Karla IV., a tak sem se rozhodla, že první knihy budou právě o něm. Tak ať se vám knihy líbí tak, jako mně a třeba se dozvíte i něco nového.

Lucemburská pentalogie - I. díl

Karel IV. – Tajný deník

Obsah knihy:

Už více než šest století uplynulo od chvíle, kdy Karel IV., český král a římský císař, svěřil své myšlenky a nejhlubší pocity pergamenu. O jeho oficiálním životě bylo napsáno mnoho, jeho osobní zpověď, která však měla zůstat veřejnosti utajena, řízením osudu opět spatřila světlo světa. Tajný deník Karla IV., jemu král Karel svěřil své vzpomínky na dětství, na milovanou matku, královnu Elišku Přemyslovnu a na svého otce, českého Jana Lucemburského, se kterým měl velmi komplikovaný vztah.

Jeho myšlenky patřily i jeho čtyřem ženám, jež všechny vroucně miloval. A dětem, zejména malému synkovi, pozdějšímu českému králi a římskému císaři Václavovi IV. Poznejte život a pravou duši Otce vlasti, schopného a obratného panovníka, pravého přítele, oddaného manžela a laskavého rodiče, milujícího člověka, neúnavně budujícího, pevného v zásadách i tápajícího muže, jenž v české zemi našel svůj pravý domov.

O autorovi:

Josef Bernard Prokop se narodil se a studoval v Praze. V Českém rozhlasu je redaktorem a moderátorem. Kromě toho je také autorem více než dvou stovek rozhlasových pořadů a spoluautorem televizních pořadů. Aktivně koncertuje na varhany, a to nejenom v Čechách, ale i ve většině zemí Evropy. Jeho někteří předci sloužili u dvora Karla IV., tudíž je postava Karla IV. autorovi velmi blízká.

Mé hodnocení:

První díl Lucemburské pentalogie Tajný deník Karla IV. je bohužel fiktivní rukopis, ale veškeré postavy v pentalogii opravdu žili. Pentalogie je psaná velmi čtivě, člověk se hodně dozví o rodu Lucemburků a o životě Karla IV. Autor Lucemburské pentalogie čerpal inspiraci k sepsání těchto knih z různých kronik, rukopisů a pamětí, ve kterých je zaznamenáno, jaký král Karel IV. skutečně byl. Takže téměř všechny informace a příběhy v denících jsou fakticky doložitelné.

Já si pentalogii zamilovala díky muzikálu Noc na Karlštejně, uměla jsem si díky muzikálu postavy v pentalogii lépe představit. Ani sám Karel IV. nebyl úplně svatý, měl několik nemanželských dětí, takže nějaké to smilstvo proběhlo i u něj. Mě to popravdě docela potěšilo, že i když byl král, tak se choval jako normální člověk, který má své chyby a není úplně dokonalý. Jeho otec Jan Lucemburský v tomhle bohužel nebyl jiný. První díl této pentalogie hodnotím velmi kladně, každý díl jsem četla s nadšením a těšila jsem se na další. Kdo má rád českou historii a zejména středověk a dobu vlády Karla IV., tak Lucemburskou pentalogii vřele doporučuji.

Lucemburská pentalogie spadá do kategorie historické romány a česká historie. Všech pět dílů mě zaujalo i jejich pěknou obálkou se středověkými obrazy a podobiznami, však můžete posoudit sami, až tyhle knihy budete držet v rukách.

Na Databázi knih má první díl Karel IV. - Tajný deník 89 %. Já za sebe dávám této knize 90 %. A na závěr jedna zajímavost, letos je to 705 let od narození Karla IV.

Rok vydání knihy: 2014
Nakladatelství: Fortuna Libri

Počet stran: 392
Autor: Josef Bernard Prokop

Záchody ve středověku

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek novinykraje.cz

Ve středověku byla opuštěna myšlenka společných veřejných záchodků, typická pro antickou hygienu. Na druhé straně se lidé nestyděli konat potřebu před svými sousedy.

Středověké záchody a nočníky

Ve středověkých městech vylévali lidé bez ostychu nočníky z okna přímo na ulici. Na venkově se zřizovala hnojiště a lidé chodili vykonávat potřebu často sem.

Pro středověká města byl typický nedostatek místa, byla obehnaná hradbami a uvnitř se musely domy tedy stavět spíše do výšky. Měly několik pater, za domy ale bývaly dvory a tam lidé zřizovali záchody – často mělo několik sousedních domů jeden společný záchod.

Tyto záchodky byly tvořeny většinou větší nádobou, která se po naplnění vyvážela, případně byly postaveny nad velkou jámkou, která se po naplnění zaházela hlínou a vedle ní se vykopala nová. Nad ní bylo sedátko s otvorem a zástěna se kolem stavěla jen někdy.

Prevét

Pro středověké hrady byl typickým záchodovým zařízením prevét. Ten byl postaven v arkýři (výstupek, vyčnívající ze zdi budovy). Prevét byl umístěn tak, aby sedátko s otvorem bylo na vnější straně arkýře a výkaly tak mohly volně padat podél zdi dolů. Sedátko bývalo kamenné či dřevěné.

Toto zařízení, zvané staročesky též prevít nebo výsernice, se zřizovalo na všech hradech a tvrzích. Jelikož exkrementy zůstávaly u paty paláce, stavitelé měli snahu postavit prevét tak, aby ústil do příkopu za hradbami. Nejstarší u nás se zachoval na Přimdě, která pochází z první poloviny 12. století.

Jestliže se nepodařilo postavit prevét vhodně, bylo povinností poddaných nečistoty pravidelně odvázet – většinou se jimi pak hnojila políčka.

Je zajímavé, že prevét nebyl zřizován u ložnic či soukromých komnat (zde se používaly nočníky), ale byl přímo součástí největšího sálu paláce. Největší místnost hradu měla univerzální společenské využití – a jak se zdá, mezi sálem a arkýřem, kde byl prevét, nebývaly dveře.

To má dotvrzovat i několik středověkých příběhů. Jeden kupříkladu vypráví, jak urozený host dostal bolení břicha a utíkal na prevét. Odtud však nejenže sledoval svou manželku, se kterou zatím hradní pán laškoval, ale ještě na ni mohl pokřikovat, jak se má chovat.

Deník

jedné obyčejné mámy

Část třetí

*Článek připravila Martina Kovářová
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Je toho hrozně moc, nejenže vše si včas připravit a na nic nezapomenout, ale také ty existenční problémy. Neříkám, že to bylo nějaké terno, ale bydlela jsem v bytě, v podnájmu s dalšími spolubydlíci. Sice jsme se neznali, ale každý svůj pokoj, volnost, pohoda a hlavně mě nikdo neměl pod kontrolou. Takže jestli se zdržím a dojdu o pět minut později domů či o tři hodiny, nikdo nekontroloval. Jenže majitel se rozvádí a já musela odejít, protože se tam chtěl přestěhovat. Na jedné straně mě to mrzelo i trochu vadilo, ale zase být v jednom pokoji s miminem by asi nebylo úplně to pravé ořechové. Nějak si nedokážu představit, že by malý v noci nespal a neustále by jen brečel, tak mě asi spolubydlíci brzy vynesou v zubech z bytu. Musím se pousmát, ale v tu chvíli by mě asi do smíchu nebylo. Už se vidím, jak stojím s brečícím dítětem v noční košili, rozčuchané vlasy, kruhy pod očima před dveřmi a vidím, jak se mi ty dveře pomalu zabouchávají před obličejem a pak slyším jen „Tak! A konečně bude klid!!!“ ...

Takže to by opravdu nešlo. Měla jsem slíbený jiný byt, jen sama pro sebe, jenže ta paní se neustále vymlouvá, neustále se na něco čeká a já jaksi toho času už moc nemám. Někde bydlet musím, navíc už nebudu sama, takže někde bydlet musíme.

A je to tady! Věta, kterou jsem nechtěla slyšet! „Budeš bydlet u nás, naši už s tím počítají.“
.... Když jsem byla malá, bydleli jsme jen s našima - já, dvě sestry a brácha. Když spolužáci ve škole říkali, jak bydlí společně s babičkou, vždy mi to přišlo divné. Tohle jsem nikdy nechtěla. Navíc bydlet s tchýní pod jednou střechou??? Noční můra mnoha žen. No teď to asi trochu přeháním, ale dvě ženský pod jednou střechou to je horší, jak dva kohouti na smetišti. Hahahahaha.... Směju se, ani vlastně nevím proč.

No jenže co tedy? Jak to vlastně bude? Z bytu se odstěhovat musím, paní zatím mně nový byt k dispozici nedá.... Takže mi asi nic jiného nezbuďte. Přítel sice tvrdí, že to bude jen na chvíli než půjdu do svého bytu, ale já vím, že je to jen taková ta malá milosrdná lež.

To by člověk neřekl, kolik věcí se do toho jednoho pokoje narve. Plus ještě nějaké to nádobí a milion oblečení a bot. Teprve při balení některých věcí se koukám s údivem, co to vlastně všechno mám. Mám pocit, že některé věci vidím dnes poprvé... Drobné pousmání...

Všechno sbaleno, klíče i peníze za poslední nájem jsem položila na skříňku. Tak a můžeme jet.

Bylo to docela zvláštní zabouchnout ty dveře a vědět, že se tam už nikdy v životě nepodívám. Taková trošku melancholická chvilka, přeci jen jsem tam strávila kousek života. Kousek skvělého života. Zůstalo tam kousek mého mládí a vzpomínky. Ty si sice nesu v paměti a v srdci, ale nic není věčné a časem si člověk už na vše nevzpomene.

No a teď mě čeká vybalování v novém. Ze začátku jsem měla věci s přítelem v pokoji, ale tchýně nám vyklidila místnost, takže hurá zařizovat. Místnost je to pro začátek docela velká, takže jedna strana bude ložnice a druhá dětský pokoj.

Jenže to chce sádroše a něco poštelovat s podlahou a pak už hurá na to.

Musím říct, že jsme čekali docela dlouho, ale konečně sádroše jsou, podlaha také a jde se malovat. Fialová a šedá na ložnici a žlutá na pokojíček. Sestavit nábytek a pak vybalit těch mých milion věcí, no a ještě všechny věci pro mrňouska. A pak že se nastávající maminky nudí. Neřekla bych...

Přijďte s námi přivítat příchod prázdnin...

VÍTÁNÍ LÉTA

KDY: 3. července od 14 hodin

KDE: Statek Sněhurka,
Švábův hrádek (České Budějovice)

VSTUPNÉ: 200,- Kč

Co uvidíš nebo si vyzkoušíš:

práskání bičem

kejklířské umění

ukázkou voltiže

zajímavé soutěže

nakonec se povozíš na poníkovi

V průběhu akce bude k dispozici oheň na opečení
čehokoli dobrého z vlastních zásob.

Vstupné bude použito na krmení pro zvířata v areálu Statku Sněhurka.

**Rezervaci vstupenek poprosíme na email:
statek.snehurka@seznam.cz**

Pošesté

Článek připravila Věra Melicharová
Informace čerpány z internetových stránek
mapy.cz, kudyznudy.cz, jiznicechy.cz a wikipedia.org

Nejvýše položená vlaková zastávka – Kubova Huť

Na trati spojující Vimperk a Volary bylo v Kubově Huti zřízeno nádraží, které je s výškou 995 m n. m. nejvýše položenou železniční stanicí u nás. Ve směru z Vimperku musí vlaky překonat na šestnácti kilometrech převýšení 285 metrů, z druhé strany od Volar vzdálených 23 kilometry, čeká na vlaky převýšení 235 metrů, než zastaví před stanicí Kubova Huť.

Nejdelší řeka – Vltava

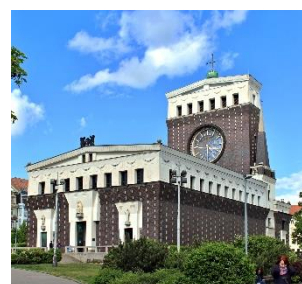
Naší nejdelší řekou je Vltava, která na úseku mezi pramenem na Šumavě a ústím do Labe v Mělníku měří přes 430 km. Řeka protéká řadou našich významných měst, například Českým Krumlovem, Českými Budějovicemi nebo Prahou. Na řece byla také vybudována řada přehradních nádrží, z nichž nejznámější a největší jsou Lipno, Orlický a Slapy.

Nejstarší železná rozhledna – Slovanka, Jizerské hory

Nejstarší železnou rozhlednu v České republice najdeme v Jizerských horách na vrchu Slovanka (dříve Seibtův vrch). Stejnomená rozhledna leží v nadmořské výšce 820 m n. m. a byla zde postavena roku 1887 třemi sekce Horského spolku (jablonecká, janovská a josefodolská). Jednotlivé kovové díly byly dovezeny až z Vídně, kde věž stála na Světové výstavě. Přilehlá chata po úderu blesku v r. 1895 vyhořela a nová byla postavena až v roce 1928. Od roku 1999 je z rozhodnutí Ministerstva kultury ČR chráněnou technickou památkou. Z plošiny ve výšce 14 metrů uvidíte Jablonec nad Nisou i Liberec.

Největší kostelní hodiny – Kostel Nejsvětějšího srdce Páně, Praha

Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně v pražské čtvrti Vinohrady je římskokatolický farní kostel postavený v modernistickém slohu v letech 1928 až 1932 podle projektu Jože Plečnika. Nachází se na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze. Neobvyklý tvar stavby byl inspirován Noemovou archou a královskou symbolikou (např. fasáda s vystupujícími kameny symbolizuje královský hermelín, bání na vrcholu věže královské jablko). V široké hlavní věži kostela (výška 42 metrů) jsou umístěny kulaté hodiny o průměru 7,5 metru, které tak jsou největší v Česku. Během druhé světové války bylo šest zvonů z věže roztaveno pro výrobu zbraní. V roce 1992 byly navraceny zpět dvě kopie.

FIRMA S TRADICÍ KOVAP

— SINCE 1946 —

ÚDOLÍ PLECHOVÝCH HRAČEK

*Článek připravil Martin Štulla ve spolupráci s firmou Kovap
Informace čerpány z internetových stránek kovap.cz*

Každá hračka má svou historii, svůj příběh. My už příběh plechových hraček dobře známe, co nám však stále zůstává skryto, je malebný kraj, kde tyto legendární hračky dodnes vznikají. Vítejte na severovýchodě Čech, v Semilech a okolí!

Semily

Město Semily se rozkládá v hlubokém údolí u soutoku Jizery s Oleškou na severní hranici Českého ráje. Semily mají zhruba 8 400 obyvatel a člení se na tři katastrální území (Semily, Spálov u Semil, Bítouchov u Semil) a čtyři místní části (Semily, Podmoklice, Spálov, Bítouchov).

Od čeho je název města Semily odvozen, se dodnes jazykovědci dohadují.

Nejvíce se ale přiklání k variantě, že měl název označovat osadu „semilů“, to znamená lidí, kteří jsou milí, nebo kteří se líbí.

První zmínka o Semilech je z roku 1352, ze které se dochovala písemnost o farním kostele. O Semilech se ví, že zde v dávných dobách sídlila šlechta a v roce 1542 bylo město v rukou rodu Smiřických ze Smiřic, po kterých se vlády v tomto malebném městě ujal známý panovník Albrecht z Valdštejna. Sloučení obcí Podmoklice, Bítouchov a Spálov se zrealizovalo až dlouho poté, v roce 1939.

Semily jsou obklopeny nádhernou přírodou, nedaleko mohou turisté navštívit národní přírodní památku Kozákov, ale také chráněnou krajinnou oblast Český ráj. V okolí najdete také přírodní rezervace Údolí Jizery u Semil a Bítouchova, nebo třeba Krkonošské podhůří, kde je k vidění i národní přírodní památka Strážník.

Chuchelna

A kde přesně byste našli malou továrničku na výrobu oblíbených plechových hraček KOVAP? V obci Chuchelna!

Chuchelna se nachází v okrese Semily, konkrétně na západě od Semil. Žije zde přibližně tisíc obyvatel a protéká tudy Chuchelský potok. Území obce je složeno ze dvou katastrálních území - Chuchelna a Lhota Komárov. Obec má tři místní části - Chuchelna, Komárov a Lhota.

Ač obec Chuchelna počtem obyvatel připomíná spíše vesničku, najdete zde krásnou přírodu a hned několik pamětihodností. Mezi ty patří například Pomník padlým v první a druhé světové válce, přírodní rezervace Údolí Jizery u Semil a Bítouchova, vyhlídka Krkavčí skála, ale také vrchol hory Kozákov. Zvídaví turisté mohou navštívit i nečinné lomy, jako například Máchův lom.

Poslední den na Zemi – díl druhý

Článek připravil Kamila Prášková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

„Vidím, že jsme vás načapali zrovna u rodinné snídani, snad vám nebude vadit, když se vás zeptám na pár otázek. Naši diváci se jistě nemohou dočkat, až se o vás dozví víc,“ prohodila žena, která se představila jako Rose Francisová.

„Jistě, posadte se, prosím,“ řekla matka zdvořile a pokynula jí k volné židli. Rose se bez váhání usadila a rozhlédla se po všech u stolu. „Jaká krásná rodinka,“ zahlaholila. „Tak šťastná, tak požehnaná. Povězte mi, jak jste se cítila ve chvíli, kdy přečetli jméno vaší dcery v den losování?“

Matka na Taniu rychle pohlédla, ale pak se obrátila k Rose, za jejímiž zády poletoval kamerobot, a odpověděla: „Bylo to nesmírné štěstí a radost. Nemůže být pro matku větší požehnání, než když její dítě vyberou v losování. Já... rozbřečela jsem se štěstím.“ Tania na matku nevěřícně zírala, dokud ji někdo pod stolem nekopl do holeně. Pohlédla směrem k Eleně, která jí trhnutím koutků naznačila, aby změnila výraz. Poslechla ji právě včas, protože Rose a kameroboti se teď zaměřili na ni. „Tanio, letos byl tvůj poslední rok, kdy jsi mohla být zařazena do osudí. Jistě jsi musela být nadšená, když jsem přečetla tvé jméno, vid’?“

Tania zahlédla sestřin varovný pohled, a tak spolkla několik nadávek a místo toho se donutila k nadšenému: „Zatočila se mi hlava štěstím! Půl hodiny jsem pak brečela a nemohla přestat, jak mě to došlo.“

„Tak tomu se, drahoušku, ani trochu nedivím!“ ztřpykovala Rose a zastrčila si pramen vlasů za ucho. Pak se k ní naklonila přes stůl a ztišila hlas. „Slyšela jsem, že pro tebe má navíc Denerea osobní význam, je to pravda? Nechtěla bys našim divákům povědět o svém otci?“ usmála se na ni a Tanie se v tu chvíli rozlila v ústech hořká pachut'. Zamračila se a nedokázala ze sebe vypravit ani slovo.

„Omlouvám se, ale pro Taniu je to stále velmi citlivé, byli si s otcem velice blízcí,“ ozvala se v tu chvíli pohotově Elena.

„Ó, chápu, pro všechny je den Znovuzrození velice těžký. Ale o to větší naději nám dává tvůj příběh, Tanio!“ zazubila se reportérka. A pak se obrátila na nejbližšího kamerobota a začala ho vyprávět sama. V tom okamžiku Tania vypla, nedokázala to poslouchat. Sklonila hlavu ke svému talíři a začala se cpát lívanci s borůvkami.

Po snídani jim nechali pár minut na rozloučení, než se musela Tania vydat na Základnu pro vesmírné letectví do hlavního města. Elena ji stiskla v náručí a pak jí podala malý plátěný balíček. „To je ten můj šátek, co se ti tak líbil,“ usmála se na ni. „Abys na mě tak snadno nezapomněla.“

„Eleno, nikdy na tebe nezapomenu,“ zašeptala rusovláska dojatě. Pak se obrátila k matce. Nikdy si s ní nerozuměla tolik jako s otcem, ale milovala ji. „Bude se mi po vás hrozně stýskat.“

„Brzo se sejdeme,“ usmála se na ni matka a Tanie se sevřelo srdce, když ji na mysl vytanulo, že matka nedávno oslavila čtyřicáté druhé narozeniny. Pevně ji sevřela v náruči: „Mám tě ráda, mami.“

„Já tebe, taky, zlatíčko. Slib mi, že budeš ve svém novém životě šťastná.“

„Slibuju,“ vzlykla.

Opravdu se znovu setká s otcem? Ta naděje bylo to jediné, co ji drželo, aby se nezhroutila. Dnes večer ztratí svoji matku, sestru, svůj domov a vydá se do neznáma. Na planetu, o které slýchala pohádky před spaním, ale o které ve skutečnosti nic neví. Existuje vůbec Denerea? Není to jen nějaká zástěrka, aby mohli každé tři roky někam odvést přesně 20 dětí z celé Země? Mohou se lidé opravdu po smrti znovu narodit? A mohou si vybrat kam? A jak to vůbec můžeme vědět? Přesně z takových otázek její matka šlela, zatímco otec s ní dlouhé hodiny polemizoval.

Po cestě na základnu si Tania rozbalila balíček od Eleny. Byl v něm krásný saténový šátek zlaté barvy s jemným vzorem. Tania si ho uvázala kolem krku a vdechla jeho vůni. Pak vyhlédla z okna vzdušné lodi. Letěli nízko nad masou pouště, vyprahlé a mrtvé. Do hlavního města to bylo z provincie Ikaria půl dne cesty. Až dorazí na základnu, bude akorát čas k večeři. Tania se zabořila do pohodlné sedačky a byla vděčná, že ji reportérka nechala o samotě. Zavřela oči a ponořila se do vzpomínek.

„Tuhle knížku ne, Zrzečku, tu velkou s červenou vazbou,“ ukazoval Taniin otec na tlustý svazek na horní polici knihovny. Tania trvala na tom, že pro otce knihu donese, a tak se pro ni odvážně vydala po žebříku. Teď se natahovala pro malou knížku v bleděmodrém obalu s nápisem: Malý princ, která ji velice zaujala. Trochu zklamaně ji nechala na místě a obrátila se k rudému svazku. „Tři mušketýři?“ zeptala se zvědavě.

„Bude se ti líbit,“ zasmál se otec. Dívka ji vzala do rukou, ale překvapila ji její tíha a zakymácela se. „Opatrně!“ vykřikl otec.

„Neboj, já ji nepustím!“ ujistila ho dívka a znovu nabyla rovnováhu. V tu chvíli už ji otec držel v náruči a opatrně s ní scházel po žebříku. „Trdlo jedno, já se nebál o tu knihu, ale o tebe.“

Tanie se na obličeji rozlil úsměv, už brzy budou zase spolu, utěšila se a nechala se dalšími vzpomínkami ukolébat ke spánku.

Probudilo ji ostré škubnutí, když vzdušná loď dosedla na zem. Chvíli jí trvalo, než se zorientovala, pak už do místnosti vrazila Rose. „Tak jsme na místě, drahoušku! Měla jsi příjemný let?“ zazubila se na ni. Tania přikývla a rychle vstala. Vydala se za reportérkou úzkými chodbami lodi k východu. „Tak, teď se hodně usmívej drahoušku, čekají nás kamery. Až vstoupíme na Základnu, budeš mít chvíli, aby ses upravila a pak nás čeká slavnostní večeře. Ale to už jistě víš, nemám pravdu?“ obrátila se na dívku a rychlým pohybem jí uhladila vlasy. Nečekala na odpověď a pokračovala v nastiňování programu. „No a po večeři se všichni shromáždíte v hlavní hale a odtud už vás odvedou k lodi. A pak... frnk na Denereu!“ zamrkala na ni. „Určitě se ti tam bude líbit, slyšela jsem, že tam mají plno hezkých chlapců!“

Tania sklopila pohled a přála si, aby na ní nebylo vidět, že se červená. Proč to ta reportérka musí proboha pořád zmiňovat? To už vyšly na volnou letištní plochu před velkou šedou budovou Základny pro vesmírné letectví. Okamžitě se kolem nich vyrojila skupina kamerobotů a Tania nasadila nucený úsměv. Když vešla do budovy ohromil ji ten obrovský přepych. Vše bylo zlacené, zdobené a vyleštěné do oslnivého lesku. Na zdech visely obrazy od starých mistrů, kolem sloupků širokého schodiště stály mramorové sochy. A nad hlavami jim zářily křišťálové lustry. „Ohromné, že?“ rozplývala se Rose. „To víš, přijímají se tu hosté z celého vesmíru. Musí to nějak vypadat.“ Vedla ji po schodech

nahoru a pak po červeném koberci chodbou vlevo a do jedné z dveří. Vstoupily do malého pokoje se dvěma křesly, stolkem a dveřmi, které vedly do koupelny. „Běž se trochu osvěžit, drahoušku, byla to dlouhá cesta. Já tady na tebe počkám. Máme čtvrt hodiny, než se vydáme na večeři,“ informovala ji a pak se ospale svezla do nejbližšího křesla.

Za čtvrt hodiny už vcházely do jídelny se slavnostní tabulí. Dlouhý stůl byl prostřený bílým ubrusem se stříbrnými talíři a příbory. V pravidelných rozestupech hořely svíce ve zlatých stojanech a Taniu okamžitě udeřila do nosu krásná vůně stovek květin. „Počkej na to jídlo,“ zašeptala jí reportérka do ucha. „To je na celé mé práci to nejlepší.“

Tania se proti své vůli zachichotala. To už k nim došel poslíček a dovedl je na místo. Seděly u vzdálenějšího konce stolu naproti jakémusi hnědovlasému děvčátku, kterému nemohlo být víc jak šest let. Křečovitě se drželo za paži reportérky své provincie, která se teď pozdravila s Rose. Ženy okamžitě zapředly rozhovor, ale Taniu to nezajímalo. Těkala očima mezi dalšími hosty, dětmi, z nichž nejmladšímu mohlo být pět let a nejstaršímu možná čtrnáct. Některé děti byly zamklé a vypadaly, že se každou chvíli rozbrečí, jiné nadšeně sledovaly okolí a švitořily. Tania se pokusila oslovit hnědovlásku naproti sobě, ale ta jen sklopila pohled a sevřela rty. Musí se jí stýskat po mamince, napadlo Taniu a bodlo ji přitom u srdce.

Naštěstí se tím nemohla dlouho zabývat, protože dvoukřídlými dveřmi jídelny právě vstoupil prezident Sibery ve slavnostním obleku a se širokým úsměvem na rtech. Došel na své místo v čele stolu, a zatímco všichni s rachotem vstávali ze židlí, nechal si do poháru nalít červenou tekutinu, kterou Tania neznala. Když hlomoz utichl, rozhlédl se prezident po všech přítomných a zahlaholil: „Moji drazí výherci! Je mi ctí a radostí se s vámi setkat. Dneškem naplníme smlouvu o přátelství a vesmírné pomoci mezi Zemí a planetou zvaná Denerea. Vydáte se na vesmírnou pouť, na jejímž konci vás bude čekat nový život, o jakém se vám ani nesnilo. Víím, že se už nemůžete dočkat, a tak vás nebudu zdržovat dlouhými proslovami. Pust' se do jídla!“ V tu chvíli začali otevřenými dveřmi proudit robočíšníci s tácy plnými opravdového jídla. Tania doširoka otevřela oči. Tak tohle byla skutečně slavnostní hostina.

Když o hodinu později scházela s plným břichem do hlavního sálu, kde už na ně čekali robovojáci, aby je doprovodili k vesmírné lodi, myslela na maminku a sestru a přála si, aby i ony mohly něco takového ochutnat. Přemýšlela o tom, jak doma koukají na přímý přenos a hltají její obličej, protože ví, že už ji nikdy víc neuvidí. Byla smutná, že nebude moct být na sestřině svatbě a že nikdy nepozná její děti. A uvědomila si, že nedala mamince polibek na rozloučenou. Do očí se jí začaly tlačit slzy, ale věděla, že jim nemůže dovolit proudit ven. Ještě ne, ne dokud ji snímají kameroboti, ne dokud ji maminka se sestrou vidí. Musí vypadat šťastná, tak si jí musí pamatovat. Několikrát zamrkala a vykouzlila na rtech upřímný úsměv a zadívala se na nejbližšího kamerobota, pak naznačila rty sbohem a položila si ruku na srdce.

V hale se děti rozloučily s reportérkami a robovojáci v kombinézách barvy písku je odvedli potměným letištěm k vesmírné lodi. Tania ji nikdy naživo neviděla a ohromilo ji to. Byla obrovská a její světla ji oslňovaly. Ke vstupním dveřím vedl kovový můstek a robovojáci je po něm směřovali vzhůru do lodi. Tania ze školy věděla, že ji tam uvedou do kryospánku na celých patnáct let, než se dostanou na Denereu. Byla to ta nejvzdálenější spřátelená planeta. Děsilo ji, že bude tak dlouho spát. Co když se pak neprobudí? Tělem jí projela panika a ona se zastavila uprostřed můstku. Křečovitě se chytila kovového zábradlí. Nohy se jí roztráslly a ona zavřela oči. V tu chvíli jí v mysli vytanul otcův obličej. Stáli doma v předsíni. Byl to večer otcových padesátých narozenin.

„Já tě nepustím!“ vykřikla Tania zoufale a skočila otci kolem krku. „Nechci, abys šel. Prosím, zůstaň!“

„Víš, že kdybych mohl, nikdy bych tě neopustil, ty můj Zrzečku,“ zašeptal otec a láskyplně stiskl dceru v náruči. „Ale nadešel můj čas.“

„Nechápu to. Vždyť jsi zdravý, jsi plný síly. Já tě potřebuju,“ hlas se jí zatřásl a z očí jí začaly stékat slzy.

Ode dveří se ozvalo zakašlání. A otec se jí jemně vymanil z náruči. Pohlédl ke dvěma mužům v bílých kombinézách. „Je čas,“ řekl znovu a pohladil dceru po tváři. „Miluju tě, Zrzečku. A nezapomeň. Sejdeme se na Deneree.“ Pak ji naposledy políbil na tvář a zamířil ke dveřím.

Tania otevřela oči, žilami jí teď proudil zvláštní klid. Položila si ruku na srdce a pohlédla vzhůru k hvězdné obloze. „Sejdeme se na Deneree,“ zašeptala a nastoupila do lodi.

Ze života ...

Bobrášek

Příběh napsala a připravila Gabriela Monte

Pokud jsem před časem nazvala Káju tyranem, tak teď opravdu nevím, jak nazvat našeho kocoura. Ze všech zvířat, krom koní, je nejstarší a vychoval ho Sany. A tak asi nejvíc výstižné slovo, bude diktátor. Před ním se totiž třesou strachy i naši psi. Když si náš Bobráš něco usmyslí, tak to taky udělá. Pokud se rozhodne, že chce ke mně na klín, ve kterém si zrovna lebedí Kája, tak ho bez milosti vyžene. Úplně nenápadně skočí na vedlejší křeslo, pomalu se přikrade až k nám a zkusmo se lísne ke Kájovi. V okamžiku, kdy Kája přitulení kocoura opětuje, zasekne se mu milej kocour do zadnice, a navíc ho kousne. Kája zděšeně prchá a kocour se vítězně rozhlíží. V okamžiku, kdy je přesvědčen, že jeho vítězství viděli všichni přítomní, seskočí z mého klína a odejde ven.

Nedávno ležel Čert v jednom křesle a Kája v druhém. Milej kocour nejdřív vyštval Čerta a potom i Káju, a nakonec si šel lehnout do třetího. Stejně tak dokáže vyštvat Čerta z gauče, a to by se tam vešli oba i se mnou a Kájou. Čert mu navíc dělá vrchního omýváče. Proč by se milej kocour myl sám, když se stačí nastavit Čertovi a ten částečně z lásky a částečně ze strachu poslechne a myje a myje.

Pokud kdokoli z nás dvouožců došmajdá na pastvinu a potká tam Bobráše, musí ho odnést až domů. Přece nepůjde po svých tu dálku, když tu má svého dvorního nosiče. A pokud si myslíte, že se nese pěkně v náruči, jste na omylu. Vyšplhá vám za krk a usadí se na rameni. Tak že vy jdete mírně v předklonu, aby měl kocour dostatek pohodlí. V opačném případě se vám totiž do toho ramene zasekne drápek, aby nespádl.

Nejlíp z nás všech je na tom Monte. Toho totiž ta mrňavá příšera zbožňuje a kdybyste viděli, jak zamilovaně se na něj dívá. Oproti tomu na mě kouká jako by mě chtěl sežrat. Pokud mu nesu jídlo, řve na mě ať dělám, kdežto na Monteho tiše čeká. Když si vleze na klín k Montemu, láskyplně ho omývá. Když vleze na klín ke mně, musím mýt já jeho. Pacičkou si přitáhne mou ruku, olíže ji a pak ho tou olízanou částí ruky musím hladit, tam kde kocour určí. To kolikrát vyžaduje i několik minut.

Nedávno jsem potřebovala jeho fotku, a tak jsem ho přemlouvala, ať se na mě aspoň jednou hezky podívá. Ale bylo to marný. Tenhle náš mazlíček je prostě svůj a jiný už nebude. A tak mi asi nezbyde nic jiného než se smířit s tím, že z nás všech, jsem právě já jeho největší otrok. I tak bych ho ale nedala ani za milion.

INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Voják Švejk? Zde...

Článek připravila Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek wikipedia.org

Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války (1921–1923, většinou zkracováno jako *Osudy dobrého vojáka Švejka* či hovorově jen *Švejk*) je čtyřdílný humoristický román českého spisovatele Jaroslava Haška, několikrát zfilmovaný i zdramatizovaný. Je to nejprekládanější český román, v roce 2013 byl přeložený do 58 jazyků. Jde o nejvýznamnější Haškovo dílo, které je mnoha lidmi spojováno s kongeniálními ilustracemi Josefa Lady. Smrt Haškovi nedovolila toto dílo dokončit.

Jednotlivé díly románu mají tyto názvy:

- **V zázemí** (1921),
- **Na frontě** (1922),
- **Slavný výprask** (1922),
- **Pokračování slavného výprasku** (1923);
již 1.vydání tohoto Haškem nedokončeného dílu
vyšlo s pokračováním K. Vaňka,
- **Osudy dobrého vojáka Švejka v ruském zajetí** (1923)
autor Karel Vaněk; obsahuje dva díly románu **Švejk v zajetí** a **Švejk v revoluci**

Jaroslav Hašek

Haškovo dílo není snadné žánrově zařadit. Zdaleka to není jen humoristický román. Je to zároveň satira líčící velice přesvědčivě s pomocí všemožných karikatur, podivných figurek a neobvyklých situací žalostné poměry panující v rozkládajícím se Rakousku-Uhersku. K tomu Hašek využívá i žánr grotesky a frašky, volí jednoduché a srozumitelné výrazové prostředky, píše přehledně a jazykem obyčejného člověka, vše směřuje k zesměšnění nesmyslného válčení a starého řádu. Kompozice románu pak připomíná pikareskní román, kde je hlavním hrdinou tzv. píkaro (šibal), který zosobňuje ideál lidové podnikavosti a chytrosti, prochází celou řadou více či méně napínavých příhod a snaží se za každou cenu přežít.

Hlavní hrdina knihy Josef Švejk má sochy a pomníky ve světě v celé řadě měst, například v Humenném na Slovensku, v polském Přemyšlu a Sanoku, v ruském Petrohradu, Samaře, Omsku a Bugulmě, v ukrajinském Kyjevě, Lvově a Doněcku. První sochu Švejka v České republice odhalili v roce 2014 v Putimi, kde se odehrávala část příběhu.

Karel Vaněk

Když měl roku 1923 vyjít čtvrtý díl románu *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* s názvem *Pokračování slavného výprasku*, nepodařilo se jej Jaroslavu Haškovi již dokončit. Nakladatel Adolf Synek proto požádal Karla Vaňka, aby se jako známý humorista pokusil knihu dopsat. Vaněk dokončil čtvrtý díl (zde se snažil ještě psát v Haškově duchu) a pak pokračoval dílem pátým *Švejk v zajetí* a šestým *Švejk v revoluci*. Jak dokončení čtvrtého dílu, tak i díl pátý a šestý vyšly s ilustracemi Josefa Lady, a takto byl román

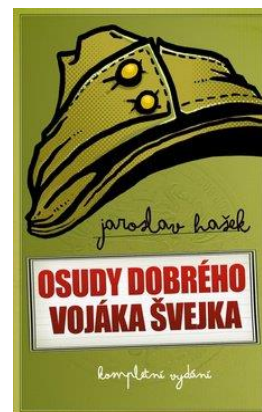

vydáván až do roku 1949. Pak nebylo kvůli komunistickému převratu Vaňkovo pokračování v Československu vydáno až do roku 1991, protože je prý plné sprostoty, hulvátství a nenávisti k lidem (vydavatelská poznámka k vydání Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války v nakladatelství Naše vojsko, Praha 1953). Zdá se však, že skutečným důvodem bylo to, že Vaněk bez příkras vylíčil mentalitu obyčejného vojáka a dosti nelichotivě popsal ruskou společnost za první světové války, tak jak ji sám zažil.

Martin Petiška

Osudy dobrého vojáka Švejka po druhé světové válce je kniha Josefa Jaroslava Marka (pseudonym Martina Petišky), který, jak v předmluvě uvádí, je vnuk Švejkova přítele, jednoholetého dobrovolníka Marka.

Volně navazuje na čtyřdílný humoristický román českého spisovatele Jaroslava Haška Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války. Kniha byla psána v době normalizace a reflektuje humornou haškovsko-švejkovskou formou těžká padesátá léta. Je psána haškovským slohem, který je doplněn o specifický slovník padesátých let. Poprvé vyšla v roce 1992 v nakladatelství Jan, jako první díl cyklu V šest večer u Kalicha, ilustroval v duchu kreseb Josefa Lady Jiří Pěkný. Kniha se v prvním vydání ve skutečnosti, a to i podle tiráže, jmenuje (jen) Osudy dobrého Švejka po druhé světové válce.

Jeňoule a Lad'oule, malí čarodějové z chaloupky uprostřed lesů

Učedník na zaškolenou

Pohádku připravila Martina Kovářová

Vlastní autorská tvorba redaktorky

Dnes se v chaloupce nevyspávalo jako obvykle, ale od rána se tu uklízelo. Jeňoule a Lad'oule pobíhali po domečku a smežčili každý koutek světničky, rovnaly kouzelnické knihy a nástroje, uklidili špinavé nádoby, a dokonce si stlali postele. Větrali, zametali, a i sebe dávali do pucu.

Do necek nalili horkou vodu, do ní nasypaly bylinky a po jednom se v lázni vykoupani, vzali si čisté oblečení, a dokonce se i učesali. Možná si říkáte, co se s našimi čaroději stalo? Kam zmizelo jejich lenošení a lehkovážnost?

Do chaloupky se totiž chystala čarodějnická teta Mišelína. A kdo Mišelínu zná ví, že ta je na pořádek vysazená. Musí být vždy vše tip top!

Hodiny ukazovaly jedenáct hodin dopoledne, když v tom se ozval velký randál. Čarodějové vyběhli před chaloupku a co to nevidí. Na obloze se vznáší něco dosti podivného, vzájemně se na sebe podívali, ale ani jeden netušil co to je. Záhadná věc se pomalu přibližovala až nakonec přistála přímo před nimi. „No co koukáte holomkové, odhodila jsem své staré létající koště a pořídila si tento moderní létající vysavač.“... „Vysavač???“ koukali Jeňoule a Lad'oule s otevřenou pusou. „No o tom snad později, teď je hlavně důležité, proč jsem vlastně přiletěla.... no poood' nestyd' se,“ řekla a začala někoho rukou šťouchat za svými zády...bum! A na zemi přistál malý pihatý, rozježený, kulat'oučky

kluk. „No tak se ukaž!“... Kluk koukal vyjeveně na čaroděje, stejně jako oni na něj. „Takže hoši, spoléhám na vás, toto je můj syn Kubulín a já bych po vás chtěla, aby ste ho vzali do učení.“ Mezitím co se čarodějové rozkoukávali, Kubulín šemjdlil v domečku a po chvíli vyběhl s pusou špinavou od povidel. „To byly naše poslední loňská povidla,“ povzdechl si Jeňoule. „A byly tak výborné, hlavně když jsme si dělali lopuchové palačinky nebo jsme si z nich dělali omáčku k ještěřcím ocáskům.“ Posmutněl Lad'oule.... „Vím je trošku nevyčválaný a neposedný, ale to vy jistojistě napravíte, že ano!“

Potom šli do chaloupky, kde teta kontrolovala snad každý kousíček chaloupky, zda je vše perfektně čisté, prohlížela si kouzelnické knihy a kádinky a baňky na lektvary. Nakonec přičarovala postel s nebesy, aby měl její miláček kde spát. Nakonec poklepala Jeňoulovi a Lad'oulovi na rameno a řekla že za měsíc se pro Kubulína vrátí, nasedla na vysavač a s velkým hlukem odletěla.

Naši čarodějové se chvilku vzpamatovávali, chodili po chaloupce, lomili rukama, něco si brblali pod vousy a prohlíželi si tu divnou postel. Ale teta Mišelína byla přísná, a tak se báli ji neuposlechnout. No co se dá dělat, budou muset Kubulína vycvičit.

Druhý den ráno vzbudil čaroděje hrozný smrad a kouř, vyskočili z postýlek...u kamen stál Kubulín celý očouzený, vlasy rozježené a oči vyvalené až na vršek hlavy. „Promiňte, já jsem chtěl jen udělat snídani“... „Ach joooo, to bude fuška,“ povzdechl si Lad'oule.

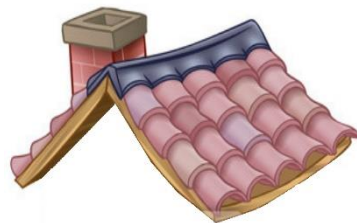
Odpoledne začala první lekce, všichni šli společně hlouběji do lesa na bylinky. Vzali s sebou knihu všeho čarovného bejlí, ukazovali na obrázky a podle nich bylinky hledali. „Na tuto bylinku opatrně k té, když přičichneš velmi silně můžeš usnout i na několik dní, jmenuje se spánečník obrovský.“ „Tady tahle zase dokáže cokoliv přičarovat, třeba velké oslí uši, či dlouhý nos, stačí s ní jen mávnout a pomyslet a je hotovo.“ ... „Tato je na čaj, tato na bolavé klouby, tady z té se dělá lektvar zapomnění, tahleta je nejlepší na paměť.“ Zkrátka prochodili celý les křížem krážem. Kubulín se koukal, občas také něco utrl a neustále pokyvoval hlavou, že rozumí.

Když měly na řadu přijít kouzla, Kubulín se už nemohl dočkat! Vždy mamince záviděl, jak umí ledacos vyčarovat, či někoho zaklít nebo naopak vysvobodit. „U kouzel je důležité, pořádně vše vyslovit, soustředit se a ukazovat kouzelnou hůlkou.“

No bylo docela veselo Kubulín občas nějaké zaklínadlo celé překroutil, takže vyčaroval něco jiného, než měl. Nebo proměnil sám sebe ve zvíře či ve strom. Jeňoule ani Lad'oule se na něj nezlobili, protože si připomněli své začátky a taky jaká to tehdy byla legrace. Teď už mají zodpovědnost, a to už taková sranda není.

„No nic, hurá na kutě a ráno budeme pokračovat...dobrou,“ řekl Jeňoule a všichni si zalezli do svých postýlek. Kubulín vstal ještě dřív, než vysvitl první sluneční paprsek, sedl si do rožku světničky ke kamínkům a při svíče si četl z kouzelnické knihy. Chtěl ještě něco rychle dostudovat, aby se potom mohl předvést.

„Morymbus marambus...morym ma ra...to se snad nedá ani vyluštit, takže ještě jednou, morymbus marambus střecha fuč...co je to za divné zaříkávadlo????“ V tom se kolem chaloupky zvedl vítr, chaloupka se zachvěla, střecha se pomaličku začala nadzvedávat a v tom frrrr a byla fuč.

„Co se to děje a proč tu tak hrozně fouká, kdo nechal otevřená okna.“ Nadával Lad'oule a mnul si oči. „Tobě se pořád něco nezdá, tak se přikrej a spi dál!“ Brblal Jeňoule, ale když se chtěl převalit na posteli, kouknul se nahoru a div mu oči nevypadly...vyskočil z postele jako šíp. „Kde máme střechu????“ Oba pobíhali jako šílení, provedli v životě různé lotroviny, ale tohle se jim ještě nestalo. „A kde je Kubulín??? No to snad ne někdo nám ukradl střechu a i Kubulína??? Teta Mišelína nás roztrhne jako dva hady!!!“ ... „Já jsem

tady," pípl ustrašeně Kubulín, který se krčil v rožku a věděl, že je zle, že to pořádně vymňouk. Potom jim vysvětloval, jak se chtěl naučit nějaká nová kouzla a nešlo mu přečíst zaklínadlo a pak najednou odletěla střecha. Jeňoule a Lad'oule znaly různá zaklínadla a kouzla, ale že je v knize i něco takového, o tom neměli ani tušení. Jenže co teď. Přičarovat novou neumějí a jak najít tu starou...

Sbalili si ranečky, vzali kouzelnickou knihu a vydali se na cestu. Prošli les křížem krážem, ale střecha nikde. Byla už skoro noc, když došli k chaloupce kouzelníka Tád'ule. Tád'ula byl starý a moudrý kouzelník. Poskytl jim na noc přístřeší, dal jim tvarohové buchty a k pití křišťálovou vodu ze studánky. Všichni tři mu společně pověděli, co se stalo. Tád'ula se podrbal na hlavě, pak ve vousech, zamyslel se a povídá: „Nebude to úplně jednoduché, ale ztracené to taky není, kniha kouzel má totiž takovou moc, že když někdo ještě není úplně připraven otevře se mu na kouzle, které sama chce a je na dotyčném, jak si pak s tou situací poradí. Takže to berte jako takovou zkoušku. Musíte přebrodit tři řeky, tři potoky, přelézt tři kopřivové kopce a až na tom posledním kopci je malá chaloupka. Je to chaloupka stracenka, když do ní vejdete a řeknete nahlas kouzlo, kterým jste svou věc odčarovali objeví se víla Stracenička a ona vám tu věc opět vrátí. Ale pamatujte si, kopřivové kopce musíte projít bosí a do chaloupky může pouze ten kdo nechal střechu zmizet... ale teď už si lehněte a odpočňte si, zítra vás čeká dlouhá cesta.“

Druhý den se všichni tři s kouzelníkem rozloučili, poděkovali za nocleh a jídlo a vydali se na cestu.

Voda byla hrozně studená, kamení tlačilo, kopřivy pálili, ale co se dalo dělat, přeci nemohou mít chaloupku bez střechy. Po třech dnech došli k chaloupce stracence.

„Hlavně to Kubulíne nepopleť, je ti to jasné!“ Kubulín tiše přikývl a vešel do chaloupky. Bylo tam oslňující světlo a vůbec žádný nábytek. „Morymbus marambus,“ šeptnul tiše, ale nic se nedělo. „Morymbuuus marambuuuuus!!!!“ zakřičel, v tom se chaloupka celá zatřásla a uprostřed ní najednou stála víla v krásných modrých šatech, vlasy rozevláté a hlásek jako konipásek. „Běžte domů střechu budete mít zpět.“ Řekla a opět zmizela... „Děkujeeeeeem...“ volali všichni tři, ale víla už se neukázala. Čekala je opět ta hrozná cesta. Když už byli pár kroků od chaloupky začal Kubulín křičet! „Je táááám, naše střecha je zpááátky.“ No byl to poučný výlet, všem třem bylo jasné, že puchýře z nohou jen tak nezmizí a že si budou dávat větší pozor na to, co čtou v kouzelnické knize.

Za týden se měla vracet teta Mišelína a tak všichni tři pilně trénovali. Nebylo to vůbec jednoduché. Kubulín rád jedl, a tak neustále něco ujídal, nebo si pospával a nebo dělal nějaké aprílové žertíky, na ty on byl mistr. Avšak týden utekl jako nic.

Blížila se jedenáctá hodina, ozval se velký rámus a už tu byla teta na svém kouzelnickém vysavači. „Tak kdepak mám toho svého drahouška... nooo pod' sem, nezhubnul si nějak, netrápili tě tu moc. A copak jste tu celý ten měsíc vyváděli?? A tak mi aspoň ukaž, co umíš.“

Kubulín se otočil a rychle prolisoval v knize „Moruuu doruuu vlasy horuuu,“ řekl pyšně. V tom by se v Jeňoulovi a Lad'oulovi krve nedořezal, jelikož tetě odlítly vlasy. „Nooo tak co si to tam mumláš, tak mi ukaž co umíš.“ Najednou si vlasů všiml i Kubulín a všichni tři se začali chichotat, ale jen tak nenápadně pod vousy. V tom se ze křoví ozvalo, „Moruuu doruuu zpět vlasy dolů,“ byla to víla Stracenička, uchichtla se a zašeptala... „Pozor na ty kouzla, ať nemusíte příště zase ke mě do chaloupky,“ zamávala a byla pryč. Teta Mišelína si nestačila ani ničeho všimnout. Popadla Kubulína naskočili na vysavač a zmizeli. Když odlétala zakřičela ještě: „Však já si ho doma přezkouším a běda váááám,“ a ztratili se mezi mraky. Jeňoule a Lad'oule se začali válet smíchy. Zalezli do postýlek a doufali, že už nikdo na zaučení nedojde, protože příště by to mohlo dopadnout mnohem hůř...

Prokletí pocestného

15. část

Příběh napsal a připravil Jiří Šulc

„Krucí, to máme štěstí!“ řekl tiše Burrta. „Ten čubčí syn si tam hájá jak v kolíbce.“ Podíval se na mě. „Tohle bude tak snadný. Tady spratka ani nebudem potřebovat.“ Pak ukázal na dva ze svých mužů. „Běžte tam, popadněte ho a přitáhněte sem!“

Bandité se zachechtali a okamžitě se zvedli ze země a šli rovnou k muži ležícímu u ohně. Už se nebáli hluku, kterým by na sebe mohli upozornit a sebedovědomě si to dupavými kroky maširovali ke snadné kořisti. Byli tak bezstarostní, že ani nevytáhli své zbraně. Vrcholem bylo, když jeden z nich začal křičet „Tak tě máme, parchante! Teď uvidíš!“

Ale nedořekl to. Najednou se i s druhým lotrem propadli do země. Všichni ostatní ve svých úkrytech strnuli překvapením. I mě okamžik trvalo, než mi došlo, co se stalo. Z místa, kde oba muži zmizeli se chvíli ozývaly výkřiky bolesti. Jeden z banditů opustil svůj úkryt za stromem a šel blíže.

„To je past!“ zvolal najednou. „Ta svině...“ chtěl pokračovat, ale jako jeho přítel byl přerušen. Než to dořekl, ozvalo se zasvištění a hlas muže se proměnil v bublavé dávení. Když se zhroutil k zemi, byl vidět šíp, trčící z jeho krku. Ještě sebou pořád cukal ve spadlém listí, když Burrta zavrčel „Do háje! Dindi! Toho kluka! Ke mně!“

Dindi byl ze všech úplně nejvíce v šoku, tak okamžik trvalo, než na rozkazy zareagoval.

Pak ale poslechl a rychle mě táhl ke svému veliteli. Sotva se však zvedl, vzduch protlo zasvištění dalšího šípu. Ten se tentokrát zabodl do země těsně vedle Dindiho nohy. Ten vykřikl úlekem a začal spěšně couvat od šípu, až přitom klopýtl a upadl. Provazem mě strhl s sebou, takže jsme se oba váleli v mokrém listí. Všichni ostatní se urychleně schovali za stromy a krčili se za nimi jako kuřata pod křídly kvočny.

„Vopovaž se ho pustit, Dindi!“ zařval Burrta a Dindi, stále ležící na zemi, jak se bál pohnout, hned pevně chytil provaz do obou rukou a přitiskl si ho k hrudi. Z Burrty měl úplně stejný strach, jako ze smrtících šípů. Plnit okamžitě jeho rozkazy už pro něj musel být reflex.

„To bylo varování!“ ozval se křik odněkud z lesa. Pocestný! Pocítil jsem takový příval naděje, až mě příjemně zašimralo v břiše. „Nikdo se odteď ani nehne, rozumíte!? Viděli jste, že vás můžu kdykoliv postřílet jako kachny!“ pohrozil banditům.

Že to, co leželo zabalené do pláště u ohně je jen součást pasti, nám všem muselo dojít už dávno. Hlas pravého Pocestného se ozýval ze tmy mezi stromy někde před námi, kde lesní půda stoupala do kopce. Musel si najít místo, odkud měl dobrý dostřel a stačilo jen aby někdo z nás vydal hlásku nebo jen zašramotil při pohybu, a hned věděl, kam má poslat další smrtící střelu. Pasti nalíčil nejspíš proto, aby měl ještě větší výhodu. Bandité, kteří spadli do skryté jámy už utichli a určitě nadobro.

I přes takové nebezpečí však Burrta na skrytého střelce zakřičel velmi rozzuřenou odpověď.

„Ty kopo hnoje! Ty stará žumpo plná blitek! Za tohle nám zaplatíš!!!“ hulákal do temného lesa směrem, odkud šípý přiletěly. Hned na to se další šíp zapíchl do stromu, za kterým se hromotluk kryl.

„Cos to říkal, ty pivní mozole? Čekal bych spíš něco jako: „Vzdáváme se, nechte nás prosím jít, pane.“ odpověděl Pocestný.

„Parchante!“ zaburácel Burrta. „Myslíš si, žes nás doběh, co?! Že nás máš jako na talíři! Leda prd!!! Máme tu rukojmí, takže...“

„Já vím, koho máte s sebou. Víím i, že bez těch dvou v jámě a mýho prvního terče jste vy špinavci už jen čtyři. Nemyslete si, že jsem tu jen seděl a čekal, až se sem dovlčete. Jakmile jsem zdálky slyšel ten kravál, co děláte, hned jsem se šel podívat, jaká banda ožralých skřetů se tu potlouká.“ odpověděl Pocestný. I když by se napětí okolo nás dalo krájet, musel jsem se pousmát tomu, že urazil celou bandu stejně, jako dříve Filtz.

Burrta chvíli mlčel, očividně zaskočený tím, že si nikdo z bandy vůbec nevšiml, že je Pocestný sledoval už delší dobu. Já během naší cesty k jeho táboru tak propadl svému zoufalství a zármutku, že jsem nevnímал okolí, tak jsem si snad ani nemohl postřehnout dalšího člověka plížícího se v temnotě nočního lesa.

„To je fuk! Jestli nechceš, aby se tomu klukovi něco stalo...“ začal Burrta vyhrožovat, když se vzpamatoval. Ale Pocestný ho opět ostře přerušil.

„Mě je úplně jedno, co se s ním stane.“ Nikdo takovou odpověď nečekal, takže les na chvíli ovládlo tísnivé ticho, než ho Burrta novu protnul svým silným hlasem.

Jakmile to dořekl, bylo mi, jako bych dostal pěstí do obličeje.

„Co? Co to tady vykládáš? Myslíš, že jsem úplně pitomej? Takovejch blafů jsem viděl už tři řitě!“ křičel. Pocestný ale s vysvětlením dlouho nečekal.

„Zamysli se, ty bečko. Co je mi po něm? Já chci dostat vás. A vašeho šéfa. Chlapce se můžu pokusit zachránit, ale ve výsledku na něm nezáleží. Vás krysy dostanu tak jako tak.“ Co říkal, dávalo smysl, ale nemohl jsem uvěřit, že by mohl něco takového říct. Ani Burrta tomu moc nevěřil.

„Můžeš se pokusit ho zachránit? Tak to je pořádná kravina. Ani ten pokus ti nevyjde! Nedostaneš se k nám dřív, než mu zakroutím krkem. A pak je řada na tobě!“

„Když ho zabijete, pořád si budete pro mě muset dojít. A to nezvládnete. I kdybych přestal střílet, tak kolem tábořiště jsou další pasti. Mě nedostanete. A když to zkusíte, zemřete. Vaše jediná možnost je pustit rukojmí a vypadnout odsud. Ale jestli to vážně chcete, klidně se ho zbavte a zkuste si mě chytit, je mi to vážně jedno.“

Bandité chvíli přemýšleli nad tím, jak ven z té kaše, ve které se ocitli. A já uvažoval, jestli se mi to všechno nezdá. Napadlo mě, že Pocestný blafuje, že se snaží bandity nějak přelstít. Přál jsem si tomu věřit, ale jako by malý hlásek v mé hlavě říkal, že k tomu nemá důvod.

„Proč by tě taky chtěl zachraňovat? Ty pro něj neznamenáš nic. Jak by mu mohlo záležet na hloupým klukovi, který si hrál na hrdinu, místo aby si hleděl svého a zůstal v posteli? Jo, postel, tam zbabělci, jako jsi ty, mají v noci co dělat, nic jiného pro tebe není. Stejně jsi všechno jen zhoršil.“

Takhle jsem se litoval, dokud Burrta nepřišel s hrůzným nápadem.

„Už mě nebaví to opakovat, ale mě neoblafneš. Víš co? Jestli ti na něm nesejde, tak to dokaž. Sejmi ho.“

To muselo šokovat i ostatní bandity. Kam tím ten krutý surovec mířil? Já jsem si netroufl odhadovat, jestli Pocestný jeho výzvu skutečně uposlechne. Poprvé si dával s odpovědí na čas, a to nebylo dobré znamení. Nakonec byla stručná a neuspokojivá pro všechny.

„Nemusím tady nic dokazovat.“ řekl, ale Burrta hned oponoval.

„Ale jo. Když je ti úplně jedno, jestli to ten otrhánek přežije, tak nám všem ušetří čas a oddělej ho sám. My ti ho hezky nastavíme, abys na něj viděl.“

Kývl na Dindiho, který hluboce polkl a potlačil veškerý strach. Připlazil se ke mně a přitiskl mi ke krku nůž. Pak naznačil, abych se postavil. Společně jsme se pomalu zvedli ze země, on zezadu přitisknutý ke mně, aby mě mohl držet pevně, a navíc byl krytý za mým tělem. Zastřelit mě by byl snadné, na Dindiho tvář by však bylo potřeba dobrou mušku a více světla.

„Tak do toho, můžeš střílet. My pak nebudeme mít žádnou výhodu, a tak odsud vypadnem a ty budeš mít klidnou noc. Což se nedá říct o zbytku vesničanů, protože tam ještě dneska v noci vtrhneme, vytáhnem ty vidláky z jejich všivejch pelechů, a to teprve bude masakr. A tebe si najdeme někdy jindy.“

Situace byla čím dál horší, ale Pocestný odpověděl klidně.

„To se mi vážně nezdá. Víš, co si myslím, že se stane? Když ztratíte rukojmí a přijdete beze mě, bude váš velitel určitě nadšenej. Ať už máte dál v plánu cokoliv, tak to odvolá a potrestá ty, co to dnes v noci tak pohnojili.“

Jeho hlas byl pořád stejně vyrovnaně a monotónně, do toho Burrtova se však vracelo sebevědomí.

„Já to risknu, ale co ty? Jako záminka na útok na vesnici nám stačí to, že si tě tam oblíbili. Toho, kdo před chvílí zabil pár našich chlapů. A ne že teď začneš kecat, že to je ti taky jedno, ať ta díra klidně shoří. Na to ti neskočím!“

Studený pot ze mě tekl proudem. Dindi na tom nebyl o nic lépe. Jeho ruka na noži u mého krku se tak třásla, až mě omylem poškrábal.

„Ty si myslíš, že jsem nějaký tupej boučač, co se nevyzná v lidech, co? No, možná nejsem žádný chytrák, ale poznám, když si někdo hraje na většího drsňáka, než ve skutečnosti je. Nemáš odvalu na to nechat někoho zařvat, když bys s tím moh něco udělat. Potkal jsem už strašně moc takovejch měkotů, co furt soucítěj se všema ubožákama na světě. Kdybys nebyl jeden z nich, tak bys v tý hospodě neřek proti nám ani popel. Ale jestli se fakt pletu, tak mi to dokaž a střílej!“

Už jsem se neodvážil předvídat, co se v dalším okamžiku stane. Dindimu už se tak moc nechtělo držet se blízko možného terče dalšího šípu, že udělal krok dozadu. Jakmile Burrta postřehl zašustění listů pod jeho nohama, zabručel na něj tak výhružně, že mladý bandita znovu znehybněl jako socha. Pak hromotluk zakřičel opět mezi stromy, kde se skrýval střelec.

„Tak, co bude? Buď kluka zastřelíš, nebo ho podřízneš, nebo přijdeš neozbrojený sem. Jiný možnosti nejsou.“

Žadná odpověď. Nesnesitelné ticho, které v mé hlavě trvalo určitě stokrát déle, než ve skutečnosti.

„Vida, mlčíš. Přemejšlíš o tom. To je důkaz toho, že ti nic není tak ukradený, jak tvrdíš. Jinak bys neváhal. Ale na tohle já nemám čas! Koukej se rozhodnout! Počítám do tří! Jedna! Dva! A...“

„Dobře. Vyhráli jste. Už jdu.“

Pokračování příště...

Bezpečné cesty®

JÍZDA NA DÁLNICI V PROTISMĚŘU

CO DĚLAT, KDYŽ POTKÁTE NA DÁLNICI AUTO V PROTISMĚŘU?

- ✓ Nezmatkujte
- ✓ Zpomalte
- ✓ Zařad'te se do pravého pruhu
- ✓ Zapněte varovná směrová světla (blinkry)
- ✓ Volejte Policii na 158
- ✓ Nahlaste, na kterém kilometru je dané vozidlo

Generální partner

ŠKODA

Partneři projektu

www.bezpecnecesty.cz

Bezpečné cesty®

**PŘEDJÍZDĚNÍ ZPRAVA
MIMO OBEC JE
ZAKÁZANÉ.**

**PŘEDJÍZDĚNÍ
ZPRAVA
(PODJÍZDĚNÍ)**

**1. VÝJIMKA
Připojovací
a odbočovací pruh**

**2. VÝJIMKA
Souběžná jízda**

V OBCI

Řidiči mohou využít libovolný
JÍZDNÍ PRUH a nejede
o předjíždění.

Generální partner

ŠKODA

Partneři projektu

www.bezpecnecesty.cz

CESTOVÁNÍ

Muzeum lidových staveb v Kouřimi

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z internetových stránek centralbohemia.cz a stránek skanzenu

Muzeum bylo založeno v roce 1972 Regionálním muzeem v Kolíně. Jeho hlavním cílem bylo a stále je zachraňovat a široké veřejnosti prezentovat vesnické stavby a jiné objekty pocházející z několika českých krajů. Díky svému širokému záběru nabízí skanzen unikátní přímé srovnání různorodých regionálních typů lidové architektury z období od 17. do 19. století. V roce 1996 byl areál muzea prohlášen kulturní památkou České republiky a v roce 2012 byla zahájena postupná a rozsáhlá realizace projektu dostavby muzea.

V současné době je zpřístupněno čtrnáct větších obytných a hospodářských objektů a několik drobnějších památek z oblasti středních, východních a severních Čech, přičemž Středočeský kraj je zastoupen stavbami z Posázaví, Benešovska, Polabí, Podbrdská a povodí Berounky. Za samostatnou zmínku stojí jedna z památek – roubená stodola z Durdic u Votic z roku 1648, která je nejstarší zachovalou stavbou tohoto typu na území Čech. Téměř všechny objekty jsou vybaveny interiérovými expozicemi přibližující návštěvníkům venkovský styl života století minulých. Například v rychtě z Bradlecké Lhoty je k vidění cenný soubor nábytku z přelomu 18. a 19. století a zajímavá je také rekonstrukce školní třídy z konce 19. století.

Muzeum lidových staveb v Kouřimi spadá pod Regionální muzeum v Kolíně. Na území skanzenu se během roku pořádá mnoho národopisných a jiných kulturních doprovodných akcí, o nichž se dozvíte na oficiálních stránkách instituce. Na některých potkáte i naši Miniškoličku práskání bičem ☺

Muzeum lidových staveb v Kouřimi

Vážně nevážně

Pohádka o nenávisti

*Článek připravila Marie Ondová
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Bylo, nebylo... Dávno tomu zas až tak moc není, sotva pár let, ale jako by se to stalo v nějakém jiném životě. Je docela příjemné zjistit po čase, jak se naprosto hrozné záležitosti vyvinou k docela uspokojivému konci, spolu s tím, jak se s nimi vyvíjíme i my. Ale asi je to tak v plánu našich životů, učit se i cestou nenávisti.

Měla jsem před časem spor se svou ráznou a energickou švagrovou, která neváhala řešit naši antipatii patřičně hlučně kdekoli, kdykoli a před kýmkoli. Stala jsem se paranoidní. Z bytu jsem nevyšla, aniž bych se nerozhlédla na všechny strany a podrobně neprozkoumala své okolí.

Jednoho dne mi v knihovně padl do oka hřbet knihy o ochranné magii. Vytáhla jsem ji z police a bezmyšlenkovitě zanořila prst mezi stránky. Stálo tam – Pokud vás někdo stále slovně napadá a jeho útoky vám nedávají spát, pomyslete v duchu na rybu a řekněte si při spatření té osoby: „Ať oněmíš, jako ona...“

Pane jo! Tohle byla přímo zpráva pro mne. Chloupky na hřbetu rukou se mi zjezily téměř posvátnou bází. A zanedlouho jsem se měla příležitost svou kletbu použít. Ale s magií si není radno zahrávat, a to ani v tom případě, že na ní v podstatě nevěříte.

A tak jsme se jednoho dne opět potkaly na otevřené ulici, vyměnily si na dálku obvyklé nenávislné pohledy, a já v očekávání věcí budoucích, rychle zamumlala: „Ať oněmíš jako ryba...“ A švagrová se nadechla, vydechla, poslala mi zmatený pohled a odkráčela.

Pocit vítězství netrval dlouho, do večera jsem přestala mluvit já. Z mých hlasivek nešlo vydolovat ani hlásku. Némá učitelka je problém, a tak jsem se vydala na krční, kde doktor zkonstatoval křeč na hlasivkách. Uplynul týden a já stále nemluvila. Doktor krčil čelo a rozhodl se mě poslat do okresní nemocnice. S vypsanou žádankou a s pocitem, že nemám co ztratit, jsem zaklepala u dveří místního léčitele.

„Proč jste to udělala?“ kroutil hlavou. „To se vám teda pěkně vrátilo zpátky, vždyť víte, že s nenávistí moc nepochodíte, jen celý problém přiživujete!“ Slzy se mi koulely po tváři, bylo mi jasné, že má pravdu. Spolu s bylinkami na uvolnění zánětu, jsem dostala důležitou radu. Měla jsem položit na okno svíčku a zapálit ji, tak, aby vyhořela od rána do večera. „A až knot vyhasne, tak začnete mluvit...“ zněla prostá rada na závěr. No proč to nezkusit?

Konsternovanému lékaři, který nevěřil svým uším, jsem druhý den posunky a šeptem sdělila, že do nemocnice nenastoupím. Svíčka na okně hořela celý den a já okolo šesté večer skutečně pronesla své první ochraptělé slovo. Hlas byl zpátky!

Od té chvíle se moje nenávist vytrácela. Když negativní emoce byla pryč, neměla jsem už problém švagrovou potkávat. Na dálku jsme si vyměňovaly přátelská gesta a dokonce úsměvy. Pak došlo i na setkání a moje, teď už docela milá příbuzná, se vyjádřila, jak moc jí mrzí to, co se mezi námi stalo.

A blížíme se k závěru pohádky, protože, jak to u pohádek bývá, má i tato dobrý konec. Tím koncem by mohl být okamžik, kdy stojím v chrámové lodi kostela a držím v rukou miminko. Farář dojmavě promlouvá a já mám pocit, že se tomu ten nahoře směje a mrká na mě. „Tak vidíš, od nenávisti je jen kousek k lásce!“ Miminko je pěkně těžké, taky má být po kom. Moje švagrová je žena krev a mlíko. Ale já stojím s křečí v rameni, celá zasažená posvátností křtu a snažím se dostat se ctí své úlohy, být dobrou kmotrou.

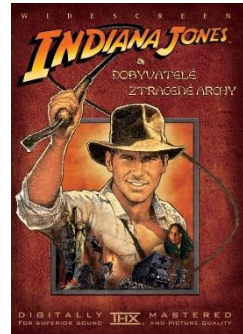
INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Indiana Jones – s bičem i bez

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek extra.cz, Wikipedia.cz a kinobox.cz

Doktor Indiana Jones, uznávaný archeolog a odborník na okultní vědy, je najat americkou vládou, aby našel proslulou Archu úmluvy, která údajně obsahuje Desatero přikázání a je zdrojem nepředstavitelné moci. Naneštěstí však není sám, kdo dávno ztracenou relikvii hledá. Na přímý Hitlerův rozkaz po ní pátrají i němečtí nacisté, jimž pomáhá záludný Francouz jménem René Belloq, rovněž archeolog a Jonesův dávný nepřítel.

A nějaké zajímavé informace k tomu...

✂ Za tímto snímkem stojí velká jména. Steven Spielberg coby slavný hollywoodský režisér spojil své síly s Georgem Lucasem, člověkem, který režíroval ságu Hvězdných válek. Jako třetí z mnoha jmen bychom rádi zmínili hudebního skladatele Johna Williamse, který taktéž stojí za Hvězdnými válkami, ale například také za Harry Potterem a téměř každým Spielbergovým filmem.

✂ Část filmu se natáčela v Tunisku, kde George Lucas točil snímek Star Wars: Epizoda IV – Nová naděje (1977). Konkrétně scéna s bazukou byla natočena v tom samém kaňonu, kde na začátku Hvězdných válek Jawové unesou R2-D2.

✂ **Bič Indiana Jonese byl vyroben z vyčištěné klokaní kůže. V roce 1999 byl na aukci v Londýně vydražen za 43 000 amerických dolarů.**

✂ Aby Spielberg získal v úvodní scéně záběr podle svých představ, musel Ford (Indy) utéct před balvanem desetkrát. Balvan vážil 130 kilo a byl vyroben ze skelné vaty.

✂ Aby bylo možné natočit scénu na střeše domu Sallaha (John Rhys-Davies), členové štábu museli z domů ve městě Kairouan v Tunisku odstranit 300 televizních antén, které by v příběhu z roku 1936 nepůsobily přirozeně.

✂ Klobouk Indiana Jonese (Harrison Ford) je ze známého obchodu Herberta Johnsona, který se nachází na Saville Row v Londýně.

✂ Jméno Indiana bylo hlavní roli přiděleno Georgem Lucasem, který tehdy vlastnil stejnojmenného psa.

✂ **Jde o nejvíce výdělečný film roku 1981.**

✂ Známa scéna, kdy Indiana Jones (Harrison Ford) zastřelí bojovníka se šavlí, nebyla takto napsána. Indiana měl původně svým bičem vyrazit bojovníkovi šavli z ruky, ale kvůli otravě jídlem se Harrisonu Fordovi a dalším členům štábu scénu nedařilo pořádně natočit. Někdo prohlásil: „Proč ho prostě nezastřelí, ať to tady můžeme zabalit?“ Spielbergovi se nápad zalíbil, a tak se dostal do filmu.

✂ **Některé triky s bičem nejdou s reálným bičem provést.**

Více Vám ukážeme a vysvětlíme v naší Miniškoličce práskání bičem...

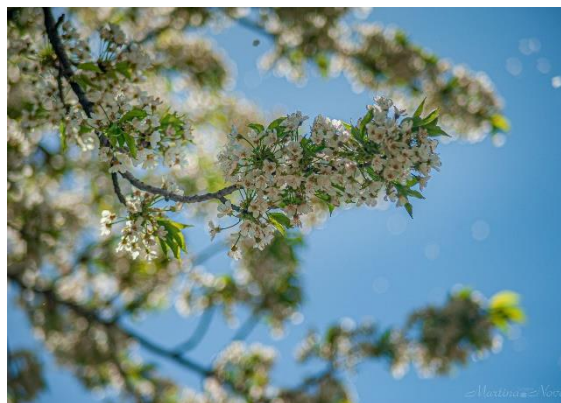
Moje čarodějka 3

Článek připravila Martina Nováková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Kapitola sedmá

...každý okamžik v životě má své místo i čas...

Začalo nám léto a všechno začalo zelenat. Sluníčko konečně vystrčilo paprsky a já se snažil přemýšlet nad blbostma, protože jsem tu byl sám. Karin jela na prohlídku ke svému lékaři. V posledních dnech jí nebylo nejlíp, tak přišlo na myšlenku, že se možná sen stane pravdou. Ten sen o rodině, krásné ženě a domu plném štěstí. Takové to klišé, co má kdekdo rád i když tvrdí pravý opak. Celé dopoledne jsem netrpělivě pobíhal po domě a myslel na ni. Sledoval jsem mobil, jestli nepíše a ani slůvko, mučitelka jedna. Co já všechno stihl udělat, když v tom najednou cvakla vrátka. Karin právě dorazila z města. Neslyšel jsem žádnou radost, ani volání. To neznačí nic dobrého, prošlo mi hlavou a raději si sedl do houpacího proutěného křesla, co tu zbyl po mé babičce. Zlehka jsem se odrazil od podlahy, když ke mně přišla, obkročmo se postavila proti mně, naklonila se, svými rukama se chytla opěradel a křeslo se v tu chvíli zastavilo. Zpřímá se mi podívala do očí.

„Míšo, nepovedlo se to, nejsem těhotná,“ řekla smutným tónem a po tvářích jí začaly téct krokodýlí slzy. Objal jsem ji, bylo mi jí tak líto a já nedokázal říct vůbec nic.

Když se trochu uklidnila, nezmoohl jsem se na nic jiného, než si jí posadit do klína a pevně držet v náruči, aby cítila mou oporu její těžké chvíli. Ten okamžik byl jako nekonečno. Najednou se beze slova zvedla a odešla si lehnout do ložnice. Tahle zpráva jí vyčerpala hlavně emočně, stejně jako mě, proto jsem se rozhodl, že vyrazím ven, ať má moje láska klid a já ze sebe vyhnal napětí, které ve mně doma narůstalo. Vzal jsem si foťák, obul boty, zamkl za sebou dveře a vyrazil směrem k náměstí.

Cestou jsem přemýšlel. Byl to můj sen. Těch posledních pár let jsem si promítal v hlavě, jak má tehdejší přítelkyně byla jiného názoru, stále dost času na všechno. A já jí za to vlastně děkuju, protože bych jinak nikdy nepoznal tuhle krásku. Karin, mou čarodějkou, mou milovanou ženu, se kterou tu rodinu chci. Víím, že se to určitě podaří, jen teď asi není náš čas.

Kapitola osmá

...nikdy nevíš, koho potkáš...

Když jsem se procházel, zahlédl jsem cizího muže. Seděl u kapličky, koukal do země a měl před sebou položený klobouk. Do něj mu kolemjdoucí házeli drobné a on tam za to hrál na panovu flétnu indiánské melodie a lidé postávali opodál a tiše poslouchali. Rozhodně nebyl odsud, jako by z nějakého kmene byl i on. Ty dlouhé havraní vlasy, které

měl zapletené do copu, jeho výrazné velké tmavé oči, které sledovaly ruch kolem. Ty oči však v sobě měly něco tajemného, něco smutného. Nesly v sobě tajemství. Byl hodně zvláštní. Jasný, jsem chlap, tak to nedokážu tak vnímat, jako kdyby tu třeba byla moje Karin, ale i mě zaujalo jeho zvláštní charisma, které z něj vyzařovalo. Byl to docela drobný muž, zahalený v ponču s takovou tou kresbou indiánských vzorů a jeho bezbrannost a zranitelnost byla až srdcervoucí pro někoho přecitlivělého, jako jsem teď já. Musel jsem k němu jít a vhodil mu do klobouku své drobné. Podíval se na mě pronikavým pohledem, až mě bodlo u srdce. V tu chvíli jsem ho požádal, zda mu nebude vadit, když si ho vyfotím. Muž se jen usmál a z jeho tváře byla cítit radost. Taková ta radost, že má o něj někdo zájem. On asi dlouho necítil žádný zájem, říkal jsem si, zatímco muž zlehka foukal do všech těch trubek úžasné tóny a já se snažil zachytit emoce v jeho tváři na objektiv. Průběžně jsem sledoval display a prohlížel si fotky, které jsem nacvakal. Vážně zvláštní člověk. Ani já z něj nedokázal spustit oči. Nedalo mi to a zkusil jsem se k němu posadit a pokusit se o rozhovor. Chtěl jsem poznat jeho příběh. Myslel jsem na to, jak by Karin spustila tu svou charitu a určitě by mu chtěla pomoci.

V tom je ona prostě úžasná. Nerada vidí, když je někdo nešťastný. Nejraději by byla, kdyby byli všichni spokojení, šťastní a bez problémů, jenže to bohužel není možné.

Muž se nejdřív zdráhal slova, vždy se na mě podíval a při jakékoliv otázce začal znovu hrát. Hrál tak procítěně, měl přivřené oči a já vnímal jen tu hudbu, ze které jsem měl chvílemi husí kůži. Zvuk píšťal, každý tón byl jak zvuk srdce. Bylo to pro mě tak silné, že jsem se neubráníl slzám. Nejsem žádný cíťa, ale tenhle chlap byl jak znamení z hůry. Zrovna dnes a zrovna teď, když jsem smutný kvůli Karin, kvůli sobě, kvůli nám, ... pak najednou promluví hlubokým basem:

„Neboj se hochu, věř, že se to podaří, budete mít krásného syna,“ a začal znovu hrát. Otočil jsem se na něj, zastavil se mi dech, když v tom na náměstí přiběhla Karin. „Kde seš, já tě všude hledala, ...“

„Pssst,“ snažil jsem se utišit Karinin křik, který na moment narušil mužovu hru. On přestal hrát, zvedl se, položil svou flétnu na zem, postavil se před roztřesenou Karin, vzal její ruku do svých dlaní a řekl:

„Drahá, předávám ti svou energii. Zavři oči a myslí na to, po čem nejvíc toužíš.“ V tu chvíli začal vydávat jakýsi rituální bručivý tón a Karin stála jak hypnotizovaná. Všichni ti lidé zastavovali a sledovali co se bude dít. Nikdo ani nedýchal. Nikdo tohle nikdy neviděl. Ani já ne. Ten monotónní zvuk jeho hlubokého hlasu uklidňoval všechny kolem. Byl jsem v transu. Když skončil, Karin jen otrásla hlavou, jako kdyby se právě probudila.

„Co to bylo, kde jsem? A kdo je ten muž?“

„Karin, jsem tu, to je v pořádku,“ řekl jsem a vzal jí znovu do své náruče. Muž se mezitím opět posadil do tureckého sedu, vzal svou flétnu a začal znovu hrát. Jako by se vůbec nic nestalo. Lidé, co stáli opodál, se neubráníli obdivu a muži začali tleskat. Tohle představení bylo něco neobvyklého. Karin se na mě koukala a nic neříkala. Začala poslouchat hudbu, kterou muž hrál a začala se usmívat. Co to s ní udělal? Říkal jsem si v duchu a vlastně mi to bylo jedno, protože teď byla tak klidná.

Kapitola devátá

...každého čas přijde, jen nevíme kdy...

Od toho dne uplynulo asi půl roku a byl tu další den. Byl to náš den, výročí, kdy jsme se dali dohromady. Protože bych ji snesl modré z nebe, nebylo tomu ani dnes jinak. Objednal jsem stůl v té hospůdce, kde jsme se prvně setkali. Karin ještě nic netušila a já se tak strašně těšil, jak se bude tvářit. Neměla vůbec tušení, co se chystá. Nic jsem neřekl, jen jsem jí nechal nazdobenou pozvánku na stole a zmizel pryč. Odešel jsem dřív, abych pomohl připravit hospodu. Dnes to bylo výjimečné. Nechal jsem ji pro dnešek zavřít jen pro nás. Ta bude koukat, nemůžu se dočkat, až přijde. Seděl jsem u stolu, kde byl nachystaný bílý ubrus, na něm červené svíčky ve tvaru srdcí a všude svítily lampy, které tvořily atmosféru šera a vše mělo ten teplý oranžový nádech pro pocit tepla. Z jukeboxu hrály naše písničky, co jsem tam namačkal do fronty, takže už zbývala jen má láska. Najednou cvakly dveře. Otevřely se a Karin zůstala stát mezi futry jak oněmělá. Stála a rozhlížela se na všechny strany. Potom udělala rozpačitý krok a nebyla schopna jediného slova. Přistoupil jsem k ní, podal puget růží a ona začala plakat. Plakat štěstím. Vzala do dlaní tu kytici a já jí musel obejmout.

„Miluju Tě, strašně moc!“ řekl jsem a brečel taky. Nic nedokázalo tyhle emoce přetlout. Připadal jsem si pokaždé jako puberták, když jsem byl s ní. Na vteřinu jsem se zasnul a pak ji vzal za ruku a odvedl ke stolu, kde se pro nás chystala hostina. Sedli jsme si proti sobě a jen mlčky hleděli jeden druhému do očí. Neexistovalo nic dokonalejšího než pohled do jejích krásných očí. Ten pohled, který říkal vše i beze slov. Sáhl jsem do plechového kbelíku s ledem a vytáhl šampaňské, které nám přinesl číšník, odjistil špunt, který pod tlakem vystřelil a nás okamžitě probrala rána, kterou vydal. I zasněnou Karin, která jen spráskla rukama a vykřikla: „Jejda“ a začala se smát. Její úsměv dokázal rozzářit každý den a nebylo tomu ani dnes jinak. Když jsem naléval do šampusek sekt, objevila se servírka. Nesla tácek, kde byl přeložený ubrousek. Hned mě napadl film, jak tam pokaždé bývá účet, já ho vyndám a vložím peníze, po čemž přijde číšník zpět, ukloní se a s táckem opět odejde. Pod ubrouskem byl vždycky účet, ale na účet je ještě brzy, říkal jsem si, když jsem ho odkrýval a pod ním byla tajná obálka. Karin mě ale zarazila, protože přicházel číšník s dvěma talíři, kde už se servírovala naše romantická večeře. Hovězí medailonek s hranolkama, k tomu zeleninová obloha vyskládaná do tvaru srdce. V tu chvíli jsem zíral na talíř a zapomněl na onu obálku, od které mě Karin nenápadně odlákala. Začali jsme jíst, když jsem si asi po pátém soustu vzpomněl, že je tu ta obálka.

„Ta obálka, úplně jsem na ní zapomněl,“ řekl jsem a Karin se začala tak zvláště usmívat. V ten okamžik jsem začal být o to zvědavější. Vzal jsem obálku do ruky, odtrhl vrchní část a sáhl dovnitř. Byl tam test. Těhotenský test. Karin se usmívala a byla tak nervózní a já se zahleděl na proužky, které tam byly. Byly dva.

„Jsem těhotná Míšo, teď už jsem konečně těhotná!“ zakřičela a její hlas se chvěl radostí. Nezmohl jsem se na nic. Bez dechu jsem vstal od stolu, obešel ho a vzal Karin do náruče.

„Ty moje zlatíčko, já jsem fakt šťastnej, Karin, miláčku, děkuju, to je ten nejlepší dárek k výročí, nic lepšího si mi nemohla dát, miluju tě, miluju,“ jásal jsem jak malej kluk.

Karin brečela štěstím, zároveň se smála a já? No, co já? Já jsem vyběhl ven a zařval na celou vesnici: „Díky Bože, díky ty cizinče, cos tu hrál, budeme mít klukáááá!“

Po večeři jsme spolu odešli domů a já byl tak hrdý. Vedl jsem svou lásku za ruku a kráčeli jsme spolu vesnicí, která se potápěla do tmy. Budu táta? Já budu táta, říkal jsem si stále dokola a nemohl se soustředit na nic jiného než na myšlenku, že budeme tři. Bude to syn a bude se jmenovat Daniel. Jasný, Daniel. Musím to Karin říct a doufat, že se jí to jméno bude taky líbit.

Už budeme konečně rodina ve velkém domě. Já, Karin a Daniel. Teď už mi zbývá zasadit strom a jako muž jsem svůj úděl na tomto světě splnil. Udělám to hned zítra.

... Konec

Továrníkův blog

Kniha Pouliční vystoupení

Článek připravil a napsal Vítek Procházka

V době „koronaprázdnin“ jsem se rozhodl pomoci české buskerské a komediantské komunitě tím, že jí zpřístupním úžasnou knihu Anlocken – fesseln – abkassieren! a všechna moudra o hraní na ulici v ní obsažená. Kniha je dosud dostupná jen v německém originále. Ani já, ani autoři (kteří se zcela vzdali honoráře za české vydání) neočekáváme, že bychom něco vydělali. Jde nám o to, aby se zlepšila kvalita českého pouličního umění a aby si i další kolegové mohli během příštího, velmi nejistého roku vydělat hraním do klobouku.

O čem je „Pouliční vystoupení“

Kompletní průvodce tvorbou pouličního představení – od výběru vhodných triků přes tvorbu postavy až k praktickým informacím o specifikách hraní na ulici.

Proč je důležitá právě teď

Protože sezóna 21 (a ty další asi taky) bude velice nejistá. Pořadatelům se bude těžko plánovat a budou mít málo peněz. Busking je ideálním řešením – není třeba ho sáhodlouze připravovat, dělat mu reklamu ani budovat jeviště. Jediné, co je potřeba jsou diváci. S buskerskou show tedy můžete vyrazit do akce právě v tom okamžiku, kdy to bude dovolené.

Kdy a jak bude kniha dostupná

V této chvíli probíhá překlad knihy. Nahrubo už je přeložena asi půlka. Potom nás čekají korektury, kreslení obrázků, sazba a tisk. Děláme, co můžeme. V plánu je mít překlad hotový do konce února a potom se vrhnout na ty další legrace.

V každém případě vydáme jak knihu elektronickou, tak fyzickou. Ta bude navíc doplněna ilustracemi, které znáte (a milujete) z Vítkova blogu (a časopisu Keltoviny).

Všetko zlé je na niečo dobré

Článok pripravila Mária Kalincová
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Netušila, čo sa to s ňou deje. Vznášala sa v akomsi polosne, akoby v inej dimenzii. Telo akoby ani nebolo jej, vôbec ju neposlúchalo a aj jej duša blúdila bohviekde. Keď sa jej po dlhom snažení konečne podarilo otvoriť oči, stačil jediný pohľad na to, aby si s hrôzou uvedomila, že biela, sterilná a stroho zariadená miestnosť musí byť... *Nemocnica*, pomyslela si zdesene. Kontrolka v jej hlave blikla na poplach.

Nemocničná žiarivka slabo poblikávala a všade bolo ohlušujúce ticho. Zmätene si uvedomila, že je len v bielej nemocničnej košeli a že krváca. V tej chvíli sa studenou chodbou psychiatrickej liečebne ozval nervy drásajúci výkrik...

Vyskočila na nohy a celá sa triasla. Ten hlas... Ten hlas predsa pozná. Poznala by ho kedykoľvek. Nie.. To nemôže byť pravda. On... Má byť predsa roky mŕtvy. Prečo jej ho všetko pripomína? Nemocničná izba, identický hlas... Nie, musia ju klamať zmysly... Ale čo ak nie?

Rana jej neustále krváčala a zo straty krvi sa jej začínala točiť hlava. V mysli, otupenej bolesťou a bojujúcej s bezvedomím, sa jej vynorila spomienka z detstva.

Naháňala sa s Michaelom na rozkvitnutej lúke zaliatej poludňajším slnkom. Mala šesť a Michael desať. Boli práve letné prázdniny a oni trávili každú možnú chvíľku vonku. V ten deň súťažili v tom, kto chytí viac motýľov.

„Mám tretieho!“ nadšene zvýskol Michael a ona sa len zamračila. Detsky milo. Michaelovi zahral na tvári pobavený úškrn. „A ty?“ podpichol ju, hoci vedel, že zatiaľ nemala šťastie ani na jedného.

„Žiadneho,“ zamrmlala a rozkošne sa zlostila. „Vzdávam to!“ dupla nôžkou a rozbehla sa domov.

„Počkaj, Penny,“ zastavil ju. „Tie motýle som chytil pre teba.“ Na tvári mu hral šibalský úsmev. Vždy to tak bolo. Miloval svoju malú sestričku a zniesol by jej aj modré z neba. Nezniesol pohľad na jej smutné oči, myšlienku, že ju niečo trápi.

Pamätala si to, akoby to bolo včera. Bola z toho frustrovaná a neskutočne závidela svojmu veľkému bratovi, že má vždy vo všetkom šťastie.

Aké nespravodlivé, že práve jeho potom postihol taký hrozný osud. Najprv psychická choroba, ktorá ho na dlhé roky pripútala na nemocničné lôžko a potom... Vražda za neobjasnených okolností. Vlastne, keď si tak na to teraz po rokoch spomínala, uvedomila si, že sa nikdy nepotvrdila identita obeť. To, že niekto ležal v Michaelovej posteli, ešte predsa nemuselo znamenať, že to bol naozaj on, však?

Topiaci sa aj slamky chytá a Penelope bola rozhodnutá zistiť pravdu.

Z posledných síl sa doplazila ku dverám, v nádeji, že nemá vidiny a Michael stále žije. Jemu patrila jej posledná myšlienka, než sa v bezvedomí zrútila na zem.

„Slečna Blackwoodová, preberte sa,“ vnímala vzdialený hlas, ktorý ju vytrhol z opojného pocitu beztiaže.

Nie, nechajte ma, chcem spať...

„Slečna Blackwoodová!“

„Č-čo sa stalo?“ vysúkala namáhavo, keď ju konečne prebrali.

„To som sa chcel opýtať ja vás,“ odpovedal jej mäkký hlas, patriaci mladému doktorovi. „Sestra vás našla v bezvedomí na zemi pri dverách. Chceli ste odísť, Penelope?“

„Ja... Ja som chcela...“ habkala, netušiac, ako od nich získať informáciu, ktorú potrebuje. Povedať im, že pred chvíľou počula hlas mŕtveho brata, ktorý tu pred rokmi záhadne zhorel vo svojej posteli? To ju budú považovať za ešte väčšieho blázna. Nestačí, že si o nej myslia, že je cvok, lebo si podrezala žily? „Ja... Zdalo sa mi, že som počula známeho a chcela som sa presvedčiť či je to on,“ vyhrkla, spokojná sama so sebou, ako sa vynašla.

„Na to budete mať čas keď sa vám zahoja rany,“ pokojne jej odvetil doktor. „Ak samozrejme nebudete vymýšľať a nepokúsite sa svojvoľne opustiť izbu. V tom prípade vás budeme musieť zavrieť na izbu s vyšším stupňom stráženia,“ varoval ju s úsmevom, ale vedela, že to myslí smrteľne vážne.

„Budem poslúchať,“ zamrmlala, rozhodnutá vydržať tých pár dní.

***

Zakrádala sa po chodbách ako zlodej a dúfala, že ju nikto nevyruší a neoblečie jej zvieraciú kazajku. Porušila svoj sľub a opustila izbu ešte pred oficiálnym udelením vychádzky. Nemohla nečinne sedieť a čakať. Ak tu Michael naozaj je, musí to vedieť hneď.

Dostala sa do krídla pre najťažšie prípady a zaváhala. Ako ho nájde? Ak je to on, určite nemá na dverách cedulku so svojím menom. Prechádzala všetky izby, no ani jedno meno jej k bratovi nepasovalo. Ak by si zvolil novú identitu, určite by si zvolil meno, na základe ktorého by ho ona našla. Vždy si boli veľmi blízki. Zamyslene čítala menovky na dverách a zamietavo krútila hlavou, až prišla k izbe úplne na konci chodby. *Pacient neznámy*, prečítala si a srdce sa jej splašene rozbúchalo.

Ten pocit poznala. Je to on. Žije a leží na tej izbe. Ale ako sa tam dostane? Izba je určite prísne strážená. So srdcom žijúcim niekde v hrdle skúsila stlačiť kľučku. Na jej prekvapenie sa dvere otvorili. Odrazu sa jej roztriasli kolená a točila sa jej hlava. Bola pripravená na to, čo tam nájde?

Zhlboka sa nadýchla a vošla. Naskytol sa jej hrozný pohľad. Na posteli ležal, vlastne, lepšie by bolo povedať zmietal sa, muž, snažiac sa vyslobodiť z povrazov, ktorými bol pripútaný aby neušiel a neublížil si, a okolo postele bolo množstvo hrozivo vyzerajúcich prístrojov a hadičiek.

„Michael,“ vydýchla so slzami v očiach. „Si to naozaj ty? Ty žiješ?!“

Pripútaný muž sa na ňu zmätene pozrel a zarazene na ňu hľadel. Po chvíli sa mu na tvári objavil úsmev.

„Penny?“ zašepkal a začal sa neskutočne vzpierat' a snažil sa zo seba strhnúť všetky tie hadičky. Na to sa spustila siréna, pri ktorej si Penelope musela zapchať uši.

O minútu bola Michaelova izba plná sanitárov a doktorov.

„Pani, čo tu robíte? Musíte odtiaľto odísť!“ oboril sa na ňu jeden z nich.

„V žiadnom prípade,“ odsekla mu. „Som Penelope Blackwoodová a tento muž, pre vás neznámy pacient, je totiž môj brat, Michael Blackwood.“

Jeden z ošetrovateľov sa na ňu pozrel ako na blázna, zvlášť keď videl jej nemocničný župan s logom psychiatrickej kliniky.

„Pani, ale ten predsa zomrel...“

„Ja viem,“ skočila mu do reči. „Pred piatimi rokmi údajne zhorel za záhadných okolností vo svojej posteli. No zrejme tam umrel niekto iný, lebo on prežil. Netuším, ale som si istá, že toto je on. Tušila som to, odkedy som ho tu pred pár dňami počula kričať. Jeho krik by som spoznala kedykoľvek. A mimochodom, som slečna.“

„Pani, vlastne slečna, to musí byť omyl,“ snažil sa ju presvedčiť iný ošetrovateľ, zatiaľ čo tím doktorov sa snažil stabilizovať pacienta. „Určite ste si ho len s niekým pomýlili. Nemôže to byť on.“

„Nie je, som si istá, že je to on. Spoznal ma.“

Pri jej slovách jeden z doktorov spozornel. „Naozaj vás spoznal?“

„Áno, než spustil ten alarm, oslovil ma menom. Vlastne, prezývku, ktorou má ako dieťa rád volal. Penny. Nemala som ju rada, pretože ju kedysi odvodil od pence.“

„To je zvláštne... Kedy ste povedali, že sa stala tá nehoda?“

„Na Nový rok v dvetisícjedenástom.“

„Ale to je naozaj zvláštne,“ zamyslel sa doktor. Bol pomerne mladý, nemohol mať viac ako tridsaťpäť rokov. „Vtedy som ešte robil na jednotke intenzívnej starostlivosti a presne si na ten požiar pamätám. Hlavne kvôli tomu, že bol Nový rok. Mal som vtedy službu a hovoril som si, že nám ten rok krásne začína... Priviezli nám vtedy z psychiatrie dosť pacientov v ťažkom stave. Nikto nerozumel tomu, ako sa vôbec stalo, že tam ten požiar vypukol. V každom prípade, tam tesne pred požiarom nastal vďaka jednému pacientovi vraj poriadny zmätok a tí, čo boli čo len trochu schopní, sa utekali pozrieť čo sa deje. A potom ten požiar v krídle, kde bol váš brat... Zhorelo pri ňom pár ľudí, niektoré obete sa ani nepodarilo identifikovať, a zrejme medzi ne zaradili aj vášho brata. Tohto pacienta priviezli vo veľmi vážnom stave, s rozsiahlymi popáleninami. Ako zázrakom sa im ho podarilo stabilizovať, za pár týždňov ho dali dokopy, ale na nič si nepamätal a keďže vykazoval znaky ťažkej psychickej poruchy, priviezli ho naspäť sem.“

Nikto v miestnosti takmer nedýchal. Naozaj všetko do seba zapadalo z celá situácia bola odrazu jasná. Ako to, že to nikomu nenapadlo skôr?

„Je to on... Ten, čo zhorel na tej posteli, nebol môj brat,“ vydýchla Penelope, akoby sama nemohla uveriť tomu, že jej zbožné želanie sa ukázalo ako pravda.

„Kto ale teda zhorel namiesto Michaela?“ vyslovil jeden z doktorov nahlas to, nad čím už hodnú chvíľu premýšľali všetci v miestnosti.

„Asi by ste to mali vyšetriť,“ mykla Penelope plecami, „ale momentálne mi je to úplne jedno.“ Podišla ku posteli a usmiala sa na Michaela. „Už ťa nikdy neopustím,“ usmiala sa naňho a pobožkala ho na čelo, presne tak, ako ju zvykol on bozkávať v detstve.

Nakoniec to všetko dobre dopadlo, pomyslela si a musela sa uškrnúť pri predstave na absurdnosť celej situácie. Keby si nepodrezala žily a neskončila na psychiatrii, nikdy nepríde na to, že jej brat celý čas žije. Všetko zlé je na niečo dobré.

BIČE

NA HORNÍM HRADĚ

aneb před palnými zbraněmi dělaly rámus biče

16. října od 10 - 14 hodin

- ☉ Přednáška o historii práskání bičem spojená hlavně s naší zemí
- ☉ Volné práskání biči, konzultace správného práskání
- ☉ A třeba proběhne i nějaká veselá soutěž

Škoda Motorsport

Článek připravila Martin Štulla
Informace čerpány z internetových stránek nasregion.cz

Sportovní naturel byl vlastní už zakladatelům mladoboleslavské továrny, nadšeným cyklistům Václavu Laurinovi a Václavu Klementovi, a nejinak je tomu i dnes.

Motocykly neboli „motorové dvoukolky“ L&K SLAVIA debutovaly v listopadu 1899. Premiérou na poli motorsportu byla pro mladoboleslavskou značku koncem června 1901 účast na mezinárodním 1 200 kilometrů dlouhém závodě z Paříže do Berlína. A od té chvíle pokračuje dlouhá řada sportovních triumfů mladoboleslavské automobilky.

V meziválečném období po slavných laurinkách převzala štafetu nová generace automobilů ŠKODA. V lednu 1936 byl například roadster ŠKODA POPULAR na Rallye Monte Carlo druhý ve třídě do 1500 cm³, napřesrok se dařilo většímu kupé RAPID. Po druhé světové válce vyhrála trojice vozů ŠKODA 1101 svoji třídu v závodě na 24 hodin v belgickém Spa. Vznikly i speciály Sport a Supersport přepřínované kompresorem nebo roadstery a kupé ŠKODA 1100 OHC (1957 a 1959). Následovala slavná éra modelové řady ŠKODA OCTAVIA, připomeňme alespoň její hattrick ve třídě na Rallye Monte Carlo (1961–1963).

V roce 1964 vyjela na závodní tratě ŠKODA 1000 MB, s motorem vzadu a samonosnou karoserií. Navázaly na ni Š 110 L Rallye, Š 120 S a pak zejména „porsche Východu“, legendární kupé ŠKODA 130 RS. Svoji třídu ovládlo mimo jiné na Rallye Monte Carlo (1977) či Rallye Akropolis (1978, 1979 a 1981), nemluvě o absolutním vítězství v Mistrovství Evropy cestovních vozů na okruzích v hodnocení značek (1981).

Novodobá historie angažmá značky ŠKODA na poli motoristického sportu odstartovala nasazením hatchbacku FAVORIT v Rallye Monte Carlo. Následovala OCTAVIA Kit Car, ale pro sezonu 1999 byla vypsána nová soutěžní kategorie WRC. Prvním zástupcem okřídleného šíp se stala OCTAVIA WRC, kterou vystřídala FABIA WRC (2003–2007).

Další kapitolu – v jiné soutěžní kategorii – nadepsala FABIA Super 2000 s pohonem 4 ×4 (2009). Tovární posádka Jan Kopecký – Pavel Dresler získala dvakrát po sobě mistrovský titul v hodnocení jezdců v ERC a poté i v APRC. V letech 2009 až 2014 získali jezdci s vozy ŠKODA FABIA Super 2000 celkem 50 národních a mezinárodních titulů!

V roce 2015 se vlajkovou lodí sportovních aktivit mladoboleslavské automobilky stala ŠKODA FABIA R5/Rally2. Právě s ní získaly posádky továrního týmu ŠKODA Motorsport v letech 2015 až 2019 pět titulů mistrů světa v hodnocení výrobců. Dalších pět titulů pod hlavičkou FIA připojily úspěšné zákaznické týmy ŠKODA a připsaly si i 23 prvenství v národních šampionátech.

Mezi pohádkami

Jak se sluníčku nechtělo spát

Článek připravila Monika Procházková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Bylo léto, byly prázdniny. Děti si užívaly volna, koupání a vůbec různých letních radovánek. Radostně pobíhaly, dováděly, smály se a byly šťastné. Jak by také nebyly, když jim ke hrám svítilo sluníčko a smálo se na ně z nebe. A sluníčko se opravdu smálo a těšilo se z dětských radovánek. Posmutnělo vždycky jen večer, když muselo jít spát za kopec a děti zase do svých postýlek. Dětem bylo líto, že už dál nemohou dovádět a sluníčku bylo líto, že už je nemůže při hře pozorovat.

Jednoho dne byla klučičí hra obzvlášť vydařená, jenže se blížil večer a s ním i čas, kdy děti musí jít spát. Šimon si posteskl. „Ach jo, to je hloupé, že musíme jít spát.“ Pak ho ale něco napadlo, a zavolal do nebe. „Sluníčko, nechod’ prosím spát. Nám se ještě nechce.“

„Ani mě se ještě nechce spát,“ ozvalo se sluníčko.

„Tak nechod’ spát. Budeme si pořád a pořád hrát. Aspoň, než skončí prázdniny,“ řekl Šimon.

„Skvělý nápad,“ usmálo se sluníčko potěšeně. Mělo radost, že si díky němu děti budou moci užít více zábavy, a navíc nebylo vůbec ospalé a na kutě se mu taky nechtělo.

A tak i když hodiny ve všech domácnostech už ukazovaly pozdní večer, sluníčko se kolébalo vysoko na nebi.

Děti byly šťastné a dováděly dál. Smály se a výskaly a sluníčko se radovalo, jak pěkně to vymyslelo.

Jenže všechno má svůj konec, a to i dětské hry. Ačkoli sluníčko stále svítilo, začala se některým dětem klížit očka. Zívaly a hra je pomalu přestávala bavit.

„Já jdu spát,“ rozloučil se Tomáš jako první a po něm se přidala Věruška a pak Honzík a Deniska a tak se celá zívající parta rozešla domů k maminkám.

Sluníčko zůstalo vysoko na nebi a divilo se. „Proč si děti nehrají? Vždyť jim ke hře tak krásně svítím?“ nechápalo, ale protože samo ospalé nebylo, řeklo si, že počká, až děti zase přijdou.

Děti se doma ukládaly do postýlek, a i když byly ospalé, spánek ne a ne přijít. Maminky už přečetly tučet pohádek a deset ukolébavek přezpívaly, ale nic nepomáhalo.

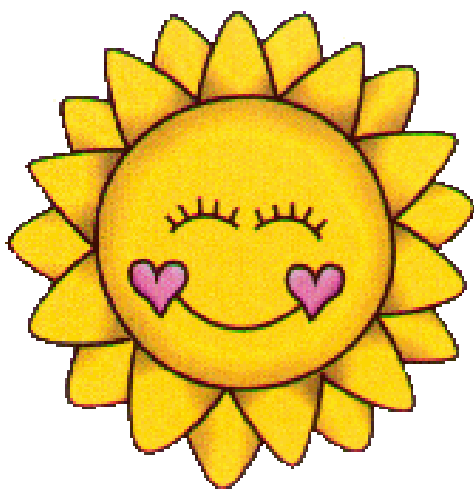
„Jak mám spát, když je takové světlo?“ zamračila se Zituška.

„To je pravda, v takovém světle spát nejde,“ přidal se její bráška Míša.

Některým dětem se sice usnout podařilo, ale byl to spánek neklidný a nedobrý. Spoustu jich z toho začala bolet hlava a nic se jim nechtělo. Jen spát, a to zase nešlo.

„Vidíš, co jsi provedl!!“ vyčítala Růženka Šimonovi. Pořád jsi chtěl, aby sluníčko nechodilo spát a tady to máš. Teď nemůžeme spát ani my.“

„Já jsem si chtěl jen o trochu déle hrát,“ bránil se Šimon. „Nemůžu za to, že sluníčko svítí pořád.“

„Když sis to s ním domluvil, tak si s ním teď taky domluv, ať už na chvíli svítit přestane, ať můžeme usnout,“ poručila mu sestra a zavrtila se hlavou pod peřinu.

Jenže Šimon si poroučet nenechá!

A tak sluníčko svítilo dál a divilo se, proč si žádné děti nehrají a jen tak líně posedávají.

Děti ale nebyly líné, byly jen unavené. A nejhůř na tom byl Adámek – Šimonův a Růženčin bratříček. Byl ještě hodně maličký a spát potřeboval ze všech nejvíce, aby byl zdravý a silný. A tak jen plakal a plakal a celým domem se nesl jeho křik. Maminka ho v zavinovačce nosila po bytě a už nevěděla co s ním. Tekly jí slzy po tvářích, a to Šimon nemohl vidět. Vyběhl z domu a zavolal na sluníčko.

„Ahoj, sluníčko...“ dál se nedostal – sluníčko mu skočilo do řeči.

„No to je dost! Kde všichni jste? Proč si nehrajete? Těším se tu na vás už jakou dobu. Dohodli jsme se přece, že já budu svítit, abyste si mohly pořád hrát.“

„No, a o to právě jde,“ začal vysvětlovat Šimon.

„Prosím tě, jdi si také na pár hodin lehnout, ať můžeme jít spát. Jsme všichni strašně unavení, a tak si stejně ani hrát nemůžeme. Navíc mému bratříčkovi je zle a maminka je z toho smutná.“

Když tohle sluníčko slyšelo, bylo z toho překvapené a smutné zároveň. „Já myslelo, že vám pomáhám.“

„Pomáháš nám, když svítíš tak jak máš a když jdeš spát ve správný čas. Já vím, že jsem to po tobě chtěl jinak, ale už vím, že to tak nejde a že všechno má svůj řád,“ řekl Šimon a omluvně se na sluníčko usmál.

„Máš pravdu. Všechno má svůj řád,“ přitakalo sluníčko a řeklo. „Já tedy teď jdu za kopec, vy se pořádně vyspěte a zítra se zase uvidíme.“

„Děkuju. Zítra si zase přijdeme všichni hrát, to ti slibuju,“ usmál se Šimon a utíkal domů, aby to stihl, než sluníčko úplně zapadne.

Potom se udělala tma a vysvitly hvězdičky, které už nikoho od spánku nerušily a Šimon, Růženka, Adámek i ostatní děti a s nimi i jejich rodiče se uložili do postýlek a usnuli spánkem plným krásných snů. Spali dlouho a tvrdě.

A když se druhý den probudili, sluníčko už vycházelo na obzor. Děti se nasnídaly a vesele utíkaly ven, aby si mohly hrát. A když pak nastal večer, rozloučily se se sluníčkem, a tak to šlo – a vlastně to tak chodí pořád, protože vše má svůj řád a děje se, jak se dít má.

INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Únava a syndrom vyhoření

Článek připravila Marie Ondová
Vlastní autorská tvorba redaktora

Vyhořet můžeme nejrychleji při práci s lidmi. Proč? Neustálá interakce s druhými, spojená s obtížnou komunikací, zvláště v pracovním procesu, nás postupně otupí. Především tehdy, když věci jdou ztuha. Situace se zhoršuje pomalu a plíživě, proto ji nejprve nevnímáme. Mnohdy nás na naše vyhoření upozorní až znepokojené okolí. Někdy taktně s ohledy a někdy naopak natvrdo. Třeba tím, že o nemilovanou práci přijdeme dříve, než nás připraví o poslední zbytky zdraví.

Je lepší vyhořet, než vyhasnout?

Tuto větu bez otazníku si přečetla na hrudi své žákyně jedna učitelka. Chodila do školy s čím dál větším odporem a až pohled na nové tetování známé třídní potížištky, jí otevřel oči. Stálo tam: „Je lepší vyhořet, než vyhasnout“. Vyhořet? Nestalo se jí to už? Školství je jedním z míst, kde se k vyhoření zaměstnanců směřuje mílovými kroky. Nepříliš velké platy, neustálé balancování mezi žáky, rodiči a nadřízenými, v podstatě nulové prostředky, jak motivovat žáky k lepší docházce a prospěchu a systém hodnocení na počet žáků, nikoliv na kvalitu výuky. Je nakonec nějaký rozdíl v tom, jestli vyhoříme nebo vyhasneme? Výsledek je stejný. Oheň naší vůle a radosti ze života jednoduše přestane hořet.

Další místo, kde už mnozí pracovníci jsou skutečně vyhaslí, je zdravotnictví. Zkuste docházet pravidelně za nemocnou příbuznou např. na oddělení dlouhodobě nemocných pacientů – LDN. Uvidíte zblízka, jak se z lidí, kteří původně měli svojí práci rádi, stanou jedinci necitelní k utrpení bližních. Nelze generalizovat, nestane se tak všem. Mnozí si zachovají svou empatii a lásku k trpícím, mnozí však vyhoří i vyhasnou zároveň.

Workoholismem k syndromu vyhoření

Dalším úskalím je, pokud trpíme workoholismem, jenž je v současnosti považován za závislost na stejné úrovni, jako je např. alkoholismus. Workoholik bičuje sám sebe nadměrnou zátěží. Bere si na svá bedra dvojnásobnou tíhu povinností, protože nedokáže delegovat práci na jiné. Pokud je to nadřízený, pak se často stáváte terčem jeho litaní o tom, jak celou noc předělával vaši práci, nespál, nejedl a nevyklučoval. Není se pak co divit, když je zdevastován nadměrnou únavou a ve 40 letech vypadá nejméně na 65. Jak píše Karel Čapek: „V naprosté dokonalosti je něco nelidského, co tíží ducha i srdce.“ Proto si dopřejme luxus dělat chyby.

Syndrom vyhoření – nemoc druhé poloviny 20. století

Kdy se vlastně nemoc s tímto názvem objevila a můžeme ji vůbec stavět na roveň s jinými onemocněními? Pojem „syndrom vyhoření“ je novinka, která do povědomí lidí vstoupila

až ve druhé polovině 20. století. Tento, dnes už poněkud zprofanovaný název, jako první použil americký psychoanalytik H. J. Freudenberger. Neznamená to ale, že by příznaky této nemoci, která se projevuje především nadměrnou únavou, nebyly známy už dlouho předtím.

Projevy syndromu vyhoření

Člověk, kterého postihne syndrom vyhoření, mění svůj přístup ke svému okolí. Jeho nadšení, pro původně oblíbenou činnost, se vytrácí. Mění se nejen jeho vztah k práci, ale také vztah ke kolegům, podřízeným či nadřízeným. Dochází k narušení vnímání jeho sociálních jistot. Rozpadá se jeho osobnost a někdy i vztahy s nejbližšími.

Zdravotní rizika provázející syndrom vyhoření

Zpočátku to může být „jen“ zvýšená únava, která ale sebou nese i sníženou imunitu a větší náchylnost k nemocem. Přičítáme jí na vrub ročnímu období, chřipkové epidemii, věku, náročnosti našich úkolů atd. Někdy se v životě stressové situace zkumulují. Jsme starší, máme náročnou profesi, těžce onemocní blízká osoba a k tomu se mohou přidat existenciální starosti. Pokud v tomto období zůstaneme bez pomoci, pomalu ale jistě bude plamen naší energie uhasínat. Co může následovat dál? Únavu provází deprese, nespavost, poruchy pozornosti a zvýšená zapomětivost. Jak se zpomaluje naše pracovní tempo a zvyšuje intenzita stressu, přímo úměrně roste pocit méněcennosti. V této fázi se mohou objevovat trávicí obtíže, problémy s dechovou kapacitou a oběhovým systémem. Začne kolotoč užívání léků na civilizační nemoci a ze zdravého, jen poněkud přetaženého člověka, se stává člověk nemocný.

Lze se vyhnout syndromu vyhoření a předejít tak jeho prvnímu příznaku – únavě? Určitě ano! Je třeba dodržovat jednoduchou poučku – všeho s mírou. Věnovat si čas na odpočinek a nečekat, až to za nás udělá nemoc. Ideální je věnovat se ve volném čase svému koníčku, odpočívat aktivně a pokud možno v přírodě. Pěstovat zdravé vztahy se svými blízkými a nestavět na piedestal nesmírné důležitosti, svou práci a z ní vyplývající povinnosti.

Kamenická pohádka

Článek připravil Adam Kadmon

(Poznámka redakce: autor je badatelem v oblasti kamenické kultury)

Bytosti zemské se ve starých příbězích nazývají různými způsoby. Trpaslíci jsou jenom jedna jejich podoba, také se říkává permoníci, aby se dalo najevo, že to není nějaký obyčejný malý mužíček, ale právě ten, který žije pod zemí. Tradiční podoba trpaslíka, trpajzlíka neboli permoníka je v podstatě stejná. Jsou menší postavy než lidé, ale jinak se jim podobají. Jsou svalnatí a sveřepí, často mají vous, a odívají se jako středověcí horníci. Tedy mají na sobě kutnu s kapucí, klobouk s lucernou, botky, pásek s váčkem a často i nějaký ten špičák a kladivo na hornickou práci. Naproti tomu gnómové se nazývají elementální, živelné bytosti země. Jako se z ohně rodí salamandři v podobě planoucích

ještěrek, ze země povstávají gnómové, většinou v podobě golemů či panáků z hlíny a kamene. Oba světy – tedy trpaslíci i gnómové se vyznačují tím, že vládnou kamenům, krystalům, zemi, prachu i horám, že mají neoddiskutovatelnou moc pod zemí a nad zemskými silami. V představa o zemských silách u našich předků byla spojena hlavně s nerostným bohatstvím, které se ze země dobývá, ale také s nevyzpytatelností zdánlivě pevné země – s katastrofami vulkánů, zemětřesení a sesuvů hornin. Ačkoli pro pravěkého člověka byly jeskyně místem, kam se mohl uchýlit před nepřízní otevřené krajiny, pro člověka civilizovaného, už je to místo veskrze nebezpečné, magické a lidem nepřístupné. Proto jsou jeskyně obětními a pohřebními místy, proto jsou do nich situovány vchody do podsvětí, do pekel a podobně. Lidské legendy o permonících či gnómech je ale s pekelníky, čerty nebo démony neztotožňují. Jsou vyjádřením zemských sil, neutrálních, které jsou starší než člověk a jeho víra v bohy či démony. Jsou vyjádřením principů, se kterými se setkávali lidé v podzemí – prospektoři, horníci, těžaři a kameníci. Jsou vyjádřením naděje, že člověk není lupičem na své planetě, a že se právem rýpe v zemské kůře. Neboť nade vši pochybnost, legendy se shodnou na tom, že permoníci a gnómové lidem pomáhají. Těžbě do jisté míry fandí a lidi z podzemí nijak nevyhánějí. Ba naopak, zavádějí lidi kouzlem do jeskyní, kde pak zkoušejí, zda je člověk poctivý či nikoli. Poctivé lidi, ať už horníky nebo náhodné kolemjdoucí, odměňují zemským bohatstvím, ať už kovem, drahými kameny, nádherou jeskyní nebo léčivými vodními prameny. Nepoctivé a chamtivé lidi pak stíhají smrtí, závalem, nebo smrtí hladem v nekonečných podzemních chodbách.

Permoník ve službách Kameníka

Před mnoha a mnoha lety žil ve vesnici zvané Kamenice jeden kameník, jmenoval se Málek. U říčky Kamenice měl tenhle Málek krásnou bílou chalupu a u ní dílnu jedna radost. Nejdřív jen jednu boudu, potom i dílnu v maštali a netrvalo dlouho a už pořizoval mostový jeřáb a kamení si nechával vozit nejen z místního lomu, ale i formanem od dráhy. Vozy se u něho netrhly a zlatáky se mu jenom hrnuly. Bylo to proto, že dokázal vysekat vyhlášené pomníky, nejlepší sochy v celém kraji a neodvážnější díla. Nebylo to proto, že by snad sám byl talent z největší, vždyť většinou kopíroval práci mistrů sochařů do kamene. Nebylo ale, co by neuměl. Žádný pás nebyl příliš tenký, žádná kudrlinka příliš malá, žádný detail příliš hluboký. Kde ostatní selhávali, on vždy uspěl. Ať na něj sochaři vymyslili cokoli, byť sebemenší hovadinku, on vždy dílo dodal jako by o nic nešlo. Nejkrásnější práce už tedy sekal jenom on, nikdy jiný by to nedokázal. Byl nejlepším kameníkem v království, ne-li v celé monarchii. Až to jednou jeho konkurenty tak dopálilo, že se dohodli, jak se mu dostat na kobytku.

Nejdříve zkusili zjistit, jak to dělá. Zdálo se, že stejně jako ostatní. Ráno posnídal, se ženou zalaškoval, odešel do dílny a celý den se ozývalo veselé zvonění kladívka, tu zas dutý zpěv dřevěné paličky. Trvalo mu stejně jako ostatním, než dílo dokončil. Pak z dílny vyšel, otevřel vrata a na dílo dlouho hleděl a upravoval a piloval. Ostatním to nešlo na rozum. Přeci oni také sekají a úplně stejně to dělají, a přece každý ví, že kdyby vysekal tak tenké křídlo, tak útlou ručku, či stuhu tak daleko od těla vlající, byť i z nejlepšího mramoru, že musí zákonitě prasknout a ze sochy uletět, a přitom ten Málek to má. Tak jak je to možné? Když nedokázali zjistit, jak to Málek dělá, rozhodli se, že ho zničí politicky. Snažili se na něj vyhrabat nějakou pořádnou špínu, šmíru, jak se patří. Ale nedokázali nic.

Málek měl pár hříšků z mládí, sám jistě nebyl svatý, ale nic, co by ho mohlo očernit, nic, co by ho pošpinilo tak, že už by se nevzpamatoval. Chlap byl čistý jak lilium. Jediné, co dokázali na něj najít bylo, že nemá učně. „Jó nemá učně, to je jasné,“ říkali ti starší, „co

by měl, naučí ho, jak to sám dělá a pak už on sám nebude mít práci.“ No jistě. Učně nemá, důvody k tomu má, ale přece nemůže ochudit království, co království, celou monarchii o umění, kterým Málek vládne. Jednou Málek umře, a co pak? Monarchie ostrouhá, proto by Málek měl učně mít, a nejlépe dva.

Taková pomluva se tedy rozšířila, postupně nabývala na síle, a když se donesla až k uším Málkovým, měl by už z císařského rozkazu zakládat celou školu. Na to se Málek zachmuřil, a rozhodl se, že přijme učně, aby se pomluvám zabránilo, a aby bylo jasné, že se zde nic tajemného neděje. Jenže se dělo.

Do učení k sobě přijal nějakého Ondru. Chlapec to byl selský, nemytý a v řemesle se nevyznal. Vynikal bystrou myslí a zvědavostí, to byl vlastně důvod, proč ho jeho otec chtěl dát do učení na kameníka. Aby ho tvrdou prací zlomil a synek ještě rád přišel dělat na pole. Málkovi Ondrův nedostatek vzdělání a zkušeností nevalil. Přijal hoča do učení, ale nic ho neučil. Vlastně mu nějakou práci ukázal, ale Ondra pak celé dny štípal na dvorečku štoky a s mistrem v dílně nepracoval. Dokonce měl zakázáno do dílny vstupovat a Málka při práci jakkoli rušit. Ondrovi to nebylo divné, dělal, co se mu řeklo, ale zvědavost ho trochu páčila. Problém byl, že kdykoli Málek neslyšel na dvoře louskání štoků, vyběhl ven a hromoval, jako by celou dobu čekal za dveřmi dílny a poslouchal. Ondra tedy celý den pracoval až se z něj kouřilo, večer pojedl a tvrdě spal. O mistra se už raději nezajímal. Málek přestal dávat pozor, a jednoho dne, Ondru bolela ruka od stálého sekání a odpočíval, a Málek nevyběhl ze stodoly. Mladý si říká, co je, proč ten dědek není hned tady a neřve? Snad ho neklepla pepka? To by tak scházelo, zpátky na pole. Ondra seděl a odpočíval, dokud neslyšel zastavit venku vůz. Přijeli formani a že prý pro štoky. Ondra, že jim tedy otevře a naloží je s nimi. Forman, že ne, že alou pro mistra Málka, poněvadž mají nevyřízený účet, a že mu veze peníze. „To si běžte sám, pan mistr je vzadu přes dvůr v dílně a já tam za ním nesmím chodit. Mimo to o vás jistě ví.“ „Kluku mizerná,“ hromoval forman, „tak já si jdu, a ty dej aspoň napít koním ty ochoto.“ Forman slezl z kozlíku a Ondra šel s brbláním pro vodu. Forman došel k dílně, zaklepal bičem, pak rukou, pak zkusil kliku. Bylo zamčeno. Když šel Ondra s vědrem od studny, volal na něj forman: „Co to má být? Ty mizero mizerná! Ty hovne! Necháš mě lézt z vozu a tu máš zamčeno? Pocem, já ti to vysvětlím bičem, kam si máš dojít sám!“ „Uklidněte se, pan mistr Málek vás jistě jenom neslyší, vždyť slyšíte, že seká. Dává rány kladivem a vaše bouchání neslyšel. No a zamčený je, protože abych já ho nerušil. On jistě jen zapomněl na čas, počkejte.“ A Ondra šel, a silně zabušil na vrata dílny, párkrát zkusil kliku, volal Málka, ale nic naplat. Slyšel, jak se zevnitř dílny ozývá vytrvalé sekání do kamene. Rozhodl se, že na to půjde jinak. Forman byl beztak ještě nevrlejší a co chvíli se utrhoval, a neměl meškání. Tak šel Ondra do stavení vedle, vylezl po žebříku nahoru, šel po půdě nad dílnu a tam vykoul přes prkno. Chtěl houknout na Málka, že jako venku čeká forman, ale v tu ránu zcela oněměl.

Dole byly špalky, na nich obrovský blok a u něj, takový zvláštní človíček. Co človíček, skřet. Málek to rozhodně nebyl. Byl tak metr padesát vysoký, po starém zvyku oblečený, i nástroje měl starého zvyku. Stál u kamene a usilovně pracoval. Sveřepý obličej s orlím nosem měl celý napnutý soustředěním a svráštělý napětím, dlouhý divoký šedý vous mu trčel dopředu. A jel. Úplně stejně jako kameník. Kámen si poléval, nástroje ostřil a sekal a sekal. Po Málkovi ani stopy. A tenhle permoník stál u kamene a zabíral jako d'as. Ondra se na něj díval a zíral by tam dodnes, kdyby se venku neozval ruch. Málek vyšel ze stavení a zdravil se s formanem.

„Tak vás učeň našel, ten mizera, myslel jsem, že zmizel.“ „Mizera to je, ale co to povídáte, já vás viděl oknem ze sednice.“ „Aha, tak kdo to tedy seká – na dílně.“ „No učeň vždyť to povídáte, zmizel, aby šel sekát.“ „Ale, to přece, vždyť jsem vás tam slyšel sekát a on říkal, že pro vás dojde.“ „Ale, to ne, to musí být mýlka, já učně od rána neviděl, toho mizeru.“

„Jak, já myslel, že mi naloží štok, a pro vás mám nějaké výplaty, pane mistr.“ Málek se tvářil zmateně. Ondru neviděl, a hrozil se, kde teď asi je. Nemohl však riskovat další podezření. „No, tak já vám je podepíšu a pak naložím ty štoky. Malý musí pracovat. Musíte mi ale pomoci, aby nesekal dlouho, musím po něm přesekávat, a to je dvojnásob práce.“ Forman se tvářil zmateně, ale souhlasil. Nakonec řekl „Ale seká mu to.“ a pomohl Málkovi naložit štoky. To už byl Ondra zase u své práce. Dal napít koním, odnesl vědro a vrátil se ke štípání.

Jakmile forman odjel, ucítil Ondra Málkův pohled na svých zádech. Mistr se hned do něj pustil, kde byl a co tam dělal. Ondra nejdřív zapíral, ale když hrozilo, že mu Málek natluče, tak se vymluvil, že sice šel dozadu aby někudy se dostal do dílny, ale že tam jen okouněl a meškal a lelky chytal a pak se vrátil na dvůr. Mistr, hned, že by mu to bylo podobné. S výmluvou se spokojil, uložil Ondrovi trest za opuštění pracoviště a chystal se odejít. Učeň ale najednou vyhrkl do Málkových zad. „Pane mistr, a kdo to tam teda sekal?“ Mistr zafuněl, klesla mu ramena a začal řvát, že jako kdo, no přece on sám, Málek tam sekal. „Ale já jsem vás viděl vyjít z domu.“ povídá učeň. „Ty? Ty by sis nevšiml, kdybych ti za zády prošel s celou vojenskou muzikou a sborem kardinálů ty mizero! Já jsem tam sekal.“ „Ale pane mistr,“ povídá učeň stále více v klidu, „kdo tam teda seká teď?“ Chvilku bylo ticho, ve kterém bylo jasně slyšet, jak se z dílny valí zvuk kladiva a zvonění nástroje o kámen. Málek zbledl. Pochopil, že prohrál. Chtěl se z toho vyhat, ale najednou mu nešlo na jazyk, supěl vztekem, ale věděl, že nadávky mu nejsou nic platné. Ondra na něj koukal zvědavěma očima, z dílny se ozývalo sekání a oba dva stáli na dvoře. Zalhal učňovi, že to mistrová seká. Jenže mistrová odešla ráno do města pro sladké a vrátit se měla až kvečer. Ondra ji za rozbřesku sám vyprovázel. „Mistrová seká?“ divil se učeň, v životě jí sekát neviděl, ale zato jí tisíckrát slyšel říct, že tfuj pekelné řemeslo mi do domu nesmí, neustále nadávala na prach a mužovi kamenictví vyčítala a sama vždy říkala, že je zbožná žena a na kladivo může sáhnout jen d'áblův spratek. On sám od ní kolikrát dostal, když někde naprášil, nebo se před jídlem neumyl a neočistil od práce. Učeň kroutil hlavou. Mistr otočil, že mistrová neseká, že to byl vtip, začal se vytáčet až nakonec ze zoufalství řekl pravdy půl. Namluvil Ondrovi, že to pradědeček Hudlařův seká, že je velmi starý a sešlý, ani nevidí, ale je prý to mistr kameník nade všecy. On prý ho z povinnosti živí, nechává ho pracovat, ale tají to, aby nepřišel do řeči. Že ten dědeček už žije jen pro práci, a on že o něho má strach, že když mu práci vezmou, tak že půjde k pánu, a také, že by slepému dědkovi za dílo nikdo neplatil, a všichni by ho jen zneužívali, a nakonec by někde skončil zabítý. A tak dále přes deváté, až sám sebe přesvědčil, že mu Ondra jeho historku věří. Že to prý je dědeček Hudlařův, nesmí se o tom mluvit, a Málek z čisté charity ho drží v práci a dobře mu za ni vyplácí.

Tak se stalo, že Ondra už do dílny směl. Málek upokojen vlastní lží a ukolébán vlastní falešností, nechal Ondru dílnu zametat a pomáhat v době, kdy tam byl i ten podivný permoník, nosit mu náradí a sem tam jídlo nebo vodu, a nakonec ho nechal, ať se u toho permoníka Ondra učí a hezky se o něj stará. Ondra ho oslovoval pane Hudlař, dědečku nebo pane mistr a dělal, že historce věří. Nebyl ale hlupák, jakmile na permoníka promluvil, všechno se od něj dozvěděl. Permoník neměl ve zvyku lhát, a i když mu Málek přikázal, co má Ondrovi povědět, stejně mu všechno vyklopil popravdě. Byl to permoník,

byl starý asi tisíc let, práci s kamenem miloval, ale u Málka nebyl dobrovolně. Málek kdysi jako učeň našel jeho životní kámen a odnesl si ho, permoník tak musel poslouchat, pracovat pro Málka a otročit. Málek k němu nebyl krutý, to ne, ale nutil ho pracovat a stále mu něco přikazoval, permoník už to snášel více jak dvacet let a nebylo mu do smíchu. Chtěl se vrátit domů, pod zem. Potíž byla v tom, že Málek měl ten kámen zamčený v truhlici a truhlici v komnatě s petlicí, kde sám spal.

Ondra ale nebyl hloupý. Věděl si počkat na správnou chvíli. Před Málkem dělal, jako když nic, permoníkovi stále říká Dědečku a doufal, že jednoho dne, se mu cesta otevře. A také že se otevřela. Byl to večer pro jeho plán jako stvořený. Mistrová nebyla doma a dům byl prázdný, kromě jeho a Málka.

Celý den skládali kámen z vozů a oba byli večer udřeni jako voli. Málek spořádal velikou porci ovaru a naplněn, šel si rovnou lehnout. Za chvíli ale vstal, a šel na onu místnost. Ondřej si zatím vařil čaj. Uvařil silný meduňkový odvar, a ovocná vůně bylinky provoněla sednici. Když šel mistr ze strany opět zpátky, dostal na teplý čaj takovou chuť, že ho vypil skoro žejdlík. Pak šel zase spát. V sekundě, co dolehl na postel byl v limbu a zařezával jako drvoštěp. Ondra se potichoučku připlížil k jeho dveřím a neslyšně stiskl kliku. Petlice byla zavřená proto pomaloučku otevřel škvíru dveří, jak jen mohl, ale ne tolik, aby petličku napnul. Potom pomalu a trpělivě prstíkem soukal, až petlička klapla a dveře byly odemčené. Ondru děsilo každé vrznutí i klapnutí petličky, ale Málek chrápal bas i tenor a snad by přehlušil i kanonádu. Ondra otevřel dveře a vklouzl dovnitř. Truhlice stála u nohou postele. Udělal dva dlouhé tiché kroky, aby se k ní dostal. Trochu zavrával, ale už stál u truhly. Nebyla zamčená. Jeho pohyby byly rychlé, přesné a tiché. Otevřel západku, odklopil víko. To, co hledal se mu samo ukázalo slabou září. Vzal do ruky žlutý oblézek a zas potichoučku zavřel víko, zaklopil záklopku, udělal dva kroky ke dveřím a zavřel. Náhle mu došlo, že z venčí petličku nezavře. To nedomyslel. Přesto se o to pokusí. Zavřel dveře na škvíru a nastavil háček nad očko. Pak pomaloučku přivíral a pouštěl. Zámek zašramotil, petlička spadla do očka – povedlo se. Dveře trochu klaply, když pouštěl kliku a Málek se probudil. Zpola spící zahlaholil: „Jdi si po svých, nevidíš že spím, mizero.“ otočil se na bok a začal pomlaskávat. Ondra stál za dveřmi a pomalu odkráčel do sednice, všecek udýchán.

Málem by byl vykřikl, protože v sednici byl permoník, jako zázrakem, kde se tam vzal? Seděl za stolem, nohy hozené na židli a pokuřoval. Ondra stál ve vstupu a koukal na něj, v ruce měl kámen jeho života. Permoník na něj koukal, jako by ho prosil. Ondrovi bylo všechno jasné. Když si kámen nechá, bude permoník sloužit jemu. Když ho vydá, bude permoník zase svobodný a může si jít kam chce. Třebas se i Málkovi pomstít, ale i on tam tak sedí polo smutný, polo vážný a očima prosí Ondru, aby ho osvobodil. Ondra zašeptal „Ale nic ke zlému, slibuješ?“ Permoník kývnul sotva znatelně hlavou a Ondra položil kámen na stůl. Permoník ho vzal, podíval se na učně vděčně a schoval ho do váčku u pasu. Pak se mlčky zvedl s fajfkou v puse a vyšel kolem Ondry ze dveří ven. Ten se za ním rozběhl. Cupitání drobných nožek ale dohnal až před bránou, kde je slyšel na cestě. Volal za ním „Počkej! Kam půjdeš? Kde máš domov?“ Prastará hlava s orlím nosem, svraštělými rysy a trčícím šedým vousem se ještě vynořila ze tmy. „Chlapče. Já nakonec nepůjdu domů. Řemeslo se mi zalíbilo, a půjdu světem jako kameník. Nejdu jiné mistry, lepší, hodné mých služeb. Najdu takové, co si váží země a jejího kamene.“ A protože permoníci neumírají, chodí tenhle tisíciletý kameník světem s řemeslem dodnes. Na rameni dvojšpic a teslici, u pasu kladivo a váček. Na hlavě kapuci a z ní trčí nos a šedivý vous. Neviděli jste ho někde?

(Vesnička Kamenice na Jičínsku je pojmenována podle říčky Kamenice, která obcí protéká. Tato říčka je pojmenovaná podle své povahy svého dna. Kamenická dílna selského charakteru není ve zdejší obci historicky doložená. Kamenická práce se v době utváření tradice odehrávala převážně přímo v lomech, na stavbách nebo v kamenických závodech či atelierech. Permoník ve službách kameníka by byl rozhodně k nezaplacení, ale takové štěstí žádný pan mistr na světě neudělá. Nikomu dílo jen tak nesplyne ze rtů. K dobrému dílu nám byly dány jiné cesty: práce, poctivost, trpělivost, vytrvalost a přesnost.)

PŘEDSTAVUJEME

Rytíři Koruny České

Článek připravila redakce
Informace čerpány z internetových stránek art-rkc.cz

Skupina **Rytíři Koruny České** byla založena v Plzni v roce 1990 Martinem Cholinským. Mají bohaté zkušenosti s pořádáním vlastních akcí, šermířskými vystoupeními v České republice i po celé Evropě a také s natáčením filmů, seriálů a historických dokumentů. Skupinu tvoří cca. 20 členů a několik externistů. Mají široký rozsah – disponují kostýmy a rekvizitami od dob antiky až po francouzskou revoluci.

Podílí se na organizaci městských a jiných historických akcí, mnoho zkušeností získávají například ve Francii, kde pravidelně od roku 2003 vystupují. Účastní se také mnoha akcí v Německu, Rakousku, Polsku, Švýcarsku nebo Itálii. Členy jste mohli vidět v desítkách filmů či dokumentů, jako Příběh rytíře, Johanka z Arku, Letopisy Narnie, Warcraft, Ať žijí Rytíři, The Musketeers, Stěhování národů, Britannia, Knightfall, Jan Žižka a další.

GO, RÓY, RÓE, JAŘ ...

Výstava 1620: Cesta na Horu

Národní muzeum v letošním roce připravilo ke 400. výročí bitvy na Bílé hoře výstavu, která se odehrává ve dvou sálech Nové budovy Národního muzea. Téma Bílé hory zpracovává ve dvou rovinách – pohledem na dobovou situaci, a to zejména mezi léty 1618–1621 v kontextu předchozího vývoje rudolfinské doby a také následných událostí třicetileté války, a pohledem na tzv. druhý život Bílé hory, který se vytváří brzy po samotných událostech, zejména mezi českým nekatolickým exilem, a který žije i dále, zvláště v národním příběhu 19. a 20. století.

Výstava 1620: Cesta na Horu ilustruje tehdejší situaci v zemích Koruny české – náboženskou realitu, velmocenské ambice, situaci v habsburském rodě. Velká pozornost je věnována samotné bitvě. Ta je vůbec poprvé v historii multimediálně zpracována. Bitva je rovněž zasazena do kontextu přesunu vojsk mezi Rakovníkem a Prahou v listopadu 1620, který byl dosud do značné míry opomíjen, přestože měl na výsledek nezanedbatelný vliv. Součástí výstavy jsou ukázky dobových zbraní, vojenské taktiky, charakteru armád.

INFORMAČNÍ SPEKTRUM

Černé hokejové září 2011

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek denik.cz

Šok, který neměl obdoby. Smrt Marka, Vašíčka a Rachůnka zdrtila celou zemi Cože? Není to jen nějaký hloupý vtip? Omyl, špatný překlad z ruštiny, cokoli... Zpráva, která do Česka dorazila 7. září 2011 někdy před třetí hodinou odpoledne z Jaroslavl, totiž byla neuvěřitelná. Neuvěřitelně zdrcující: letadlo s hokejisty tamního Lokomotivu krátce po startu havarovalo a celý tým zahynul. Včetně českých reprezentantů a mistrů světa Jana Marka, Josefa Vašíčka a Karla Rachůnka a slovenské hvězdy Pavola Demitry.

Na palubě postaršího letounu Jakovlev Jak-42D bylo 45 osob. Jen dva lidé katastrofu přežili: člen posádky Sizov a útočník Galimov (ten ovšem utrpěl popáleniny devadesáti procent těla a zemřel za pár dní v nemocnici). Hokejový svět se zahalil do černého smutku.

„Nejtemnější den v dějinách našeho sportu,“ vzkázal šéf IIHF René Fasel.

Trio českých hráčů v letadle Lokomotivu patřilo k oporám národního týmu. Vašíček byl členem zlaté party na světovém šampionátu v roce 2005, Marek s Rachůnkem se velmi výrazně podepsali pod zlato z roku 2010. Zůstaly po nich zoufalé rodiny: partnerky, děti, rodiče. Málokdy se v tak kruté nahotě ukáže, jak bezvýznamné a pomíjivé jsou góly a medaile.

Zároveň vysvitlo, že hokejové živobytí v bohaté KHL není bez rizika. Jistě, platy tam byly luxusní, jenže odvrácenou stranu mince představuje odloučení od rodiny a neustálé cestování v leckdy technicky nevyhovujících prostředcích.

Ironie osudu chtěla, že třeba Marek už hodlal po sezoně 2010/11 v Rusku skončit, protože věčné létání těžce nesl. Nakonec se rozhodl podepsat ještě jeden kontrakt. Byl bohužel poslední...

Viník a amnestie

O tom, že technický stav letadel na vnitrostátních linkách v Rusku není tak docela bezvadný, se ví dlouhodobě. „Jsou vážně stará,“ vzpomínal na osobní zkušenost Patrik Eliáš. Když se k zastaralé technice přidá selhávající lidský faktor, laxnost a nepozornost, neštěstí je na světě. Tak tomu bylo také v Jaroslavl v září 2011.

Na co se přišlo? Třeba že piloti nebyli pro daný typ letounu patřičně vycvičení, jeden z nich byl pod vlivem tlumících prostředků. Ve vedení letecké společnosti navíc panoval neuvěřitelný šlendrián.

Před soudem však skončil jen Vadim Timofejev, náměstek generálního ředitele. Trestu unikl: v roce 2015 se na něj vztahovala amnestie k 70. výročí vítězství ve válce.

ZOMBÍK

píše a kreslí: Ondřej Frencl

TO, ŽE JAKO ZOMBÍK
NEMUSÍM SPÁT JE SICE
SUPER...

ALE UPŘÍMNĚ MI
TROCHU CHYBÍ SNY

ZAŽIVA SE MI JEDNOU
ZDÁLO O KRÁSNE
STAVĚNÝ MACATÝ
HOLCE...

NA GRILU ...

07

DNESKA JSEM SE
ZATOULAL NA BŘEH
RYBNÍKA...

NAPADLO MĚ SI
VYZKOUŠET CHODIT PO
DNĚ JAKO TI ZOMBÍCI
VE FILMECH

NEJENOM, ŽE JSEM SE
NEDOSTAL NA DNO, ALE
DOKONCE JSEM ZŮSTAL
PLAVAT NA HLADINĚ

MUSELI MĚ VYTÁHNOUT
HÁKEM !

08

ZASE JSEM SE JEDNOU
V NOCI TOULAL MĚŠTEM
A DOŠEL JSEM AŽ K
JEDNOMU FASTFOODU...

JEŠTĚ SE TAM SVÍTILO,
TAK JSEM NEODOLAL
A NAKOUKNUL
OKNEM DOVNITŘ...

TO BY JSTE NORMÁLNĚ
NEVĚŘILI Z ČEHO SE
DNESKA VYRÁBÍ
HAMBURGERY...

BRrrr, JAK TO
MŮŽETE V KLIDU JÍST?
ANI JÁ BYCH TO
NEŽRAL ...

09

Internetový časopis KELTOVINY

vydává spolek KELTOVINY z Českých Budějovic.

Redakční rada a dopisovatelé:

Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová, Jaroslav Kráčmera, Jindřich Zobl, Martina Nováková, Vítek Procházka, Kristýna Strnadová, Monika Procházková, Marie Ondová, Gabriela Monte, Mária Kalincová, Lucie Volková, Martina Kovářová, Kamila Prášková, Jurgen Lednický, Katka Hrabáková, Adam Kadmon, Ondřej Frencl, Dagmar Wilčková, Renáta Waldmann, Lucie Volková, Jana Koláčková, Veronika Šmídová, ...

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

Titulní strana: Pavel Mužátko; poslední strana: Martin Štulla

Ostatní fotografie jsou přímo se jménem autora v textu

*Titulní fotografie vznikla při akci Staroměstská exekuce 1621–2021,
21. června 2021 u příležitosti 400. let od popravy 27. českých pánů.*

Uzávěrka dalšího čísla 15. září, příští vydání časopisu 27. září

